

nous horitzons

**La repressió ■
L'ensenyament ■**

De les lluites
socials a
Espanya 1939-51

J. Ventura

**La URSS als
50 anys** P. Bosch

25

**El P.C. d'Espanya i el
Mercat Comú** S. CARRILLO

**SOLIDARITAT AMB EL
POBLE VIETNAMÈS** (Documents)

**F. Formosa, sobre el
teatre català**

**LA LLENGUA
DEL POBLE**

R. Roig

TERCER i QUART trimestre 197

MINISTERIO DE CULTURA

El presente documento es propiedad del Ministerio de Cultura y no puede ser reproducido sin el consentimiento expreso de este organismo.

El presente documento es propiedad del Ministerio de Cultura y no puede ser reproducido sin el consentimiento expreso de este organismo.

El presente documento es propiedad del Ministerio de Cultura y no puede ser reproducido sin el consentimiento expreso de este organismo.

PUBLICACION TRIMESTRAL

Declarada lícita su publicación en lo relativo a la cultura y la educación, según dictamen de la Secretaría de Educación Pública, comunicado en Oficio nº 581, de fecha 22 de agosto de 1962.

Corresponsal a França :

Claude Barsotti, 4, Traverse Cas, 13-Marseille (4), France.

Compte Corrent Postal : C.C.P. 686-60 Marseille.

Sumari

EDITORIALS.....	3
La repressió, únic recurs d'un règim caduc ● L'ensenyament, un problema inajornable.	
EL PENSAMENT I L'ACCIÓ	9
El Partit Comunista d'Espanya i el Mercat Comú, per Santiago CARRILLO ● Algunes reflexions sobre el personal professional de l'Exèrcit, per Luis ARASA ● Angela Davis, puntualitza.	
HORITZONS DEL MON	38
La U.R.S.S. als cinquanta anys, per Pere BOSCH	
LA HISTORIA	48
De les lluites socials a Espanya 1939-1951, autor: J. VENTURA	
LES LLETRES	59
"L'auca del senyor Llovet" i el moment actual del teatre català, per F. FORMOSA ● La llengua del poble, per R. ROIG ● Sobre la suspensió d'un col·loqui, per P.B.	
DOCUMENTS	73
Redoblem la solidaritat amb Vietnam, Declaració de la Conferència dels Partits comunistes i obrers d'Europa (27-7-72) ● Ajudem el Vietnam!, Comissió Catalana de la Pau ● Manifest del 25 de setembre de 1972, de la Assemblea permanent d'intel·lectuals catalans.	

MINISTERIO
DE CULTURA

La repressió, únic recurs d'un règim caduc

Al començament de l'estiu passat, l'almirall Carrero Blanco va pronunciar un discurs en una sessió més o menys solemne del "Consejo Nacional". Hi va exposar la línia de conducta del govern enfront d'importants problemes del país com el de la producció i el de l'ensenyament. Astora la simplicitat amb què ho va resumir: expulsar els agitadors de les fàbriques i de la Universitat. Mesures enèrgiques, més repressió.

De llavors ençà, els plans de repressió, les llistes negres, les disposicions ministerials, les ordres, tot allò que es pot fer i es fa des del despatx d'un ministre i dels altres organismes oficials, compresos els policíacs, ha estat realitzat més o menys perfectament.

Els problemes han començat quan les ordres i les disposicions oficials han arribat allí on han d'aplicar-se, allí on topen amb la realitat, amb la vida de la societat espanyola d'avui que, enfora de les estructures oficials, ja no té res, o no gaire, dels condicionaments que els ultres de la guerra civil voldrien perpetuar.

Els conflictes obrers del Ferrol i de Vigo han estat autèntics terratrèmols que demostren com la classe obrera no està disposada a deixar fer. La Universitat palesa que les disposicions oficials no són viables. Aquells i aquesta, com a fets més importants però no únics, posen en relleu que la repressió ja no pot assolir ni tan sols que els problemes semblin resolts; la repressió ja no pot mantenir una aparença de "pau" i d'"ordre" que, com abans es deia, eren la pau i l'ordre dels cementiris.

La repressió topa ara amb un cos viu i amb ganes de viure, al ritme del temps. I això exigeix que la dictadura cedeixi, que deixi pas a noves estructures polítiques, democràtiques,

que siguin un resultat autèntic de la societat viva a la qual han de representar.

Avui, la dictadura, la repressió, només pot provocar desordre i amenaçar greument la pau social. Veieu, si no, els discursos dels personatges oficials, del mateix Franco i dels seus ministres, i del general Iniesta al "consejero nacional" Girón (el caragirat Girón), parlant de tornar a agafar les armes i de tornar a sortir al carrer.

Per què?

Perquè consideren la societat espanyola com a llur botí de guerra i l'entenen vitalíciament d'ells. Ells, la camarilla utra, son els únics que poden dir i decidir. Així fan els negocis fabulosos que tothom sap, als quals no volen renunciar. I així resulta que la corrupció ho podreix tot. Així pugen els preus. Així es fan obres arreu i els barris dels treballadors no tenen llum ni transport ni carrers asfaltats ni voravies. Així s'enfonsen els edificis i els ponts i exploten les instal·lacions. Així, a la Universitat no hi ha professors ni aules suficients, ni hi ha al país prou escoles per als nens. I ells, cínicament, vinga fer promeses i més promeses que no deixen contradir. I repressió i més repressió.

Obrers i pagesos, sacerdots, estudiants i intel·lectuals, homes i dones que no estan d'acord amb les condicions imposades per la dictadura, compleixen penes monstruoses a gairebé totes les presons del país. Per voler manifestar llur desacord amb la repressió, els membres de la Comissió "Justícia i Pau", del Bisbat, han estat processats pel Tribunal d'Ordre Públic. Es processa advocats perquè reuneixen i aconsellen els obrers que tenen problemes judicials o amb la Magistratura del Treball. Es persegueix periodistes, escriptors i artistes perquè gosen a manifestar el que pensen, de paraula o per escrit. Es demanen penes de presó de 20 anys als treballadors detinguts a Madrid, Camacho, Saborido, Sartorius i altres, acusats d'ésser dirigents de les Comissions Obreres. S'exigeixen certificats de bona conducta a mestres i professors per tal de negar-los llur dret al treball. Ara se'ls pot acusar sense proves i son ells els qui han de demostrar la no culpabilitat. De la mateixa manera poden ésser acusats i sancionats els estudiants. S'inventa la figura de "responsabilitat subsidiària", per a empresonar a base de multes, quan els jutges no troben delictes i deixen l'acusat en llibertat. I quan, amb tot això, no en tenen prou, recorren als Consells de Guerra.

Per altra banda, conscients de l'absurd jurídic d'un tal comportament, el govern proposa una llei que eximeixi els seus actes de tota responsabilitat judicial.

Es tolerable tot això en una societat moderna?

No, no ho és ni ho pot ésser.

I la societat es defersa. A tot el país es desenrotlla un poderós moviment de solidaritat, garantia que el govern no reeixirà.

La repressió contra els treballadors ja no es realitza impunement. Certament, encara es pot acomiadar, no sempre, a molts obrers d'avantguarda, encara se'ls pot detenir i condemnar. Però les vagues del Ferrol i de Vigo van posar en moviment tota la població. La premsa, la legal, no es va poder desentendre de l'emoció ciutadana i, potser per primera vegada, si no tota, una bona part, va informar objectivament. La solidaritat dels treballadors amb els acomiadats i detinguts, aconseguí ja moltes voltes la readmissió dels uns i l'alliberament dels altres.

A la Universitat, les disposicions governamentals han topat amb tota mena de resistències, des de la més passiva, àdhuc de rectors nomenats expressament, fins a les vagues solidàries del conjunt exigint la reposició dels professors expulsats.

La rèplica solidària és en aquest moment una arma poderosa, la més eficient, per a fer front i fer recular la repressió governamental.

La solidaritat a cada estament i entre tots els estaments socials, la solidaritat entre totes les forces d'oposició, la solidaritat de tots els qui entenen que la repressió no resol els problemes, ha de contribuir a demostrar que la dictadura és un règim caduc en contradicció amb tot el poble, que no té més viabilitat en les noves condicions de la societat.

La dictadura és avui la veritable minoria subversiva de la qual cal alliberar el país perquè aquest es pugui posar al dia econòmicament, políticament i culturalment.

S o l i d a r i t a t contra la repressió!

L'ensenyament, un problema inajornable

Durant els últims temps l'ensenyament salta gairebé cada dia a les planes dels diaris. La qüestió ha adquirit, innegablement, un abast nacional.

L'aplicació de la Llei General d'Educació hi té una responsabilitat clara. D'una banda, perquè ha precipitat la crisi en què vegetava el sistema educatiu; de l'altra, perquè ha portat a l'atenció del país d'una manera generalitzada tota aquesta problemàtica.

La llei constituïa una peça-clau de la vasta maniobra opusfranquista destinada en part a modernitzar l'ensenyança en funció de les noves exigències productives i socials imposades pel desenrotllament econòmic, i, en part, a donar una rèplica política a la crisi universitària, exponent destacat de tota una crisi educativa i social més general. Però modernitzar el vell sistema medievalitzant volia dir, primer de tot, deixar al descobert la lamentable situació de partida. I així va succeir: Villar Palasí no va tenir altre remei que exposar obertament a la publicitat (primer amb el "Llibre Blanc", després en múltiples declaracions) els gegantescos dèficits escolars i educatius, que són resumits gràficament en una sola xifra: un milió de nens sense escolaritzar! Sense voler-ho, el ministre de Franco feia el procés de 30 anys de domini dictatorial i oligàrquic, de 30 anys que han estat anys de devastació dels recursos intel·lectuals i culturals del país, 30 anys de repressió cultural contra les classes treballadores i contra les nacionalitats oprimides.

En segon lloc, modernitzar el sistema educatiu volia dir aplicar unes mesures econòmiques decidides i enfrontar-se sense vacil·lacions amb les resistències que inevitablement ha vien de sorgir del sector privat. El règim no s'ha decidit a cap de les dues coses, i la reforma està naufragant, com era previsible.

La tendència tecnocràtica dels últims governs ha aspirat i

segueix aspirant a establir les bases d'una fórmula "neocapitalista" a Espanya, que permeti de consolidar el domini oligàrquic amb una dosi més elevada de consens popular i sense necessitat de les formes més descaradament autoritàries i feixistes de poder. Aquesta sortida, però, no és fàcil en un país on el Producte Nacional Brut per habitant és només un terç del promig dels països de l'O.C.D.E., en un país, a més a més, dominat per una oligarquia acostumada a utilitzar a fons l'aparell de l'estat - prescindint totalment de les pulsacions de l'opinió pública - per tal de mantenir la carrera desenfrenada al màxim benefici immediat. Dictadura terrorista, subdesenrotllament relatiu, capitalisme fortament especulatiu i parasitari, corrupció, són alguns dels trets essencials d'un règim on la fusió entre l'estat policíac i el gran capital es tradueix en formes altament nocives i antipopulars. Els fonaments per un "neocapitalisme" són, doncs, precaris, degut al balanç extremadament negatiu que la gran burgesia pot oferir a les masses; i, a la inversa, la classe obrera, si fa una política correcta, té un gran marge de maniobra per arribar a aparèixer com la classe hegemònica de la societat, com l'única capaç de resoldre amb la màxima eficàcia i rapidesa i amb els mínims costos socials tot un conjunt de problemes que afecten a les grans masses del poble. L'ensenyament i tots els serveis públics en són una bona il·lustració.

Avui tothom admet - fins i tot el mateix règim, encara que només sigui verbalment - que l'educació és un factor essencial de l'augment de la productivitat social del treball, i que no hi pot haver política econòmica coherent que no desenvolupi les capacitats intel·lectuals de la població. El franquisme, amb la seva incúria educativa, hipoteca greument el desenrotllament futur del país. L'abandó en el conreu de la principal força productiva - l'individu humà - és un malgastament de conseqüències incalculables en una època com la nostra, en què l'economia es fonamenta cada vegada més en la tecnologia.

Vistes les coses del punt de vista individual, el drama no és menys greu. ¿S'han preguntat els pares de família, ens hem preguntat tots nosaltres prou seriosament què és el que perdem per culpa d'un sistema educatiu degradat, de qualitat pèssima, acientífic i obscurantista? Per no prendre més que un exemple, el de l'ensenyament preescolar, cal recordar que totes les investigacions recents coincideixen en la importància enorme que tenen els primers cinc anys de la vida del nen, fins al punt que els canvis que experimenta en la seva capacitat no tenen

tanta relació amb les seves possibilitats inicials, merament biològiques, com amb les condicions de l'ambient en el qual s'hagi desenvolupat durant el període crític. I l'ensenyament propiament escolar, en una altra dimensió, té conseqüències radicals quant al desenvolupament o a la frustració de la intel·ligència, de l'esperit crític, del sentit d'observació, del sentiment estètic, en una paraula, del nucli més bàsic de la personalitat. En certa manera no som encara prou conscients de la monumental estafa de la qual som víctimes en allò més íntim de la nostra personalitat i la dels nostres fills; encara no comprenem amb suficient força la necessitat inajornable d'anar cap a una revolució educativa completa que alliberi i posi en tensió totes les energies creadores, intel·lectuals, morals i artístiques de tot un poble, del nostre poble.

El règim opus-franquista ens promet una "renovació" que, en realitat, equival a substituir una degradació cultural per una altra de més moderna; l'obscurantisme de la primera postguerra pel tecnocratism d'avui. L'ensenyament serà més científic i més tècnic, però igualment insert en un marc limitatiu: el de la societat classista, individualista, competitiva i despolititzadora del capitalisme monopolista modern. Tant una degradació com l'altra - tant l'arcaica com la moderna -, responen al domini, en circumstàncies històriques diverses, d'una mateixa classe explotadora minoritària que necessita produir cervells semi-desenvolupats més aptes per a ésser dominats i que, alhora, utilitza l'escola per a transmetre i consolidar els seus valors ideològics, per a confirmar i santificar la divisió de la societat en classes.

Classisme i degradació cultural (i assimilisme anti-català, podríem afegir) són fenòmens que sempre han anat lligats en la nostra història, i que avui tornen a presentar-se com fites coincidents d'una lluita. La lluita contra el classisme, per la democratització, contra les restriccions pseudo-selectives és alhora la lluita per una revalorització de la cultura que és, també, lluita per la creació d'una nova cultura en un marc social transformat.

EL PARTIT COMUNISTA D'ESPANYA I EL MERCAT COMÚ

S.Carrillo

Publiquem un fragment de l'informe del Comitè Central presentat al 8e Congrés del P.C. d'Espanya pel seu secretari general i la part final de les paraules de resum pronunciades per aquest en la sessió de clausura del Congrés; l'un i l'altre resumeixen l'actual posició del P.C. d'Espanya davant el Mercat Comú europeu.

(...)

En l'actual context mundial, la integració econòmica europea, el Mercat Comú ha afirmat el fet de la seva existència i està a punt d'eixamplar-se amb l'ingrés de nous països. D'aquesta manera ha cristal·litzat un conjunt econòmic, sobre bases capitalistes monopolistes, que no és possible d'ignorar i que atreu, de manera gairebé irresistible, d'altres països del continent entre els quals es troba el nostre.

El 50 % de tot el nostre comerç és dut a terme amb el MCE. Gairebé totes les nostres exportacions agrícoles - el 90 % dels agris i entorn del 70 % del total - són venudes als països del MCE. No cal dir fins a quin punt la nostra economia es troba orientada cap als països que en formen part, i fins a quin punt li és difícil de prescindir del MCE. I això independentment, fins i tot, del caràcter del sistema social existent a Espanya.

Quan va sorgir, el Mercat Comú apareixia com una creació política i econòmica del període de la guerra freda, com un bloc dirigit essencialment contra la Unió Soviètica i els països socialistes, del qual, l'Alemanya revangista d'Adenauer, podia esdevenir-ne el cap dirigent. El MCE actuava com a peça auxiliar de l'OTAN.

Dintre el moviment obrer i comunista aquesta integració fou acollida amb la reserva i la hostilitat lògiques en aquelles circumstàncies. Per això l'actitud era d'oposició al MCE.

Val a dir, això no obstant, que el MCE ha estat creat i es consolida no exclusivament com a conseqüència de factors subjectius, lligats a l'interès dels monopolis capitalistes. Hi ha a la seva base un factor objectiu que és la tendència a la internacionalització de les forces productives, llei econòmica que actua tant en el capitalisme com en el socialisme. És aquesta mateixa llei la que enderroca moltes de les muralles alçades pels governants reaccionaris al comerç i a la cooperació econòmica amb els països socialistes.

Amb la superació de la política de guerra freda, el MCE va sofrir una certa evolució. Es va perfilar cada vegada més com una zona econòmica capitalista que defensava els seus mercats amb barreres duaneres comunes i disputava els mercats mundials als seus competidors. L'imperialisme nord-americà, mitjançant l'exportació de capitals i de tecnologia, va penetrar en les empreses del MCE, tot participant en els seus beneficis. Però alhora va ensopegar amb la rivalitat de la competència d'aquestes empreses i amb les mesures aranzelàries del MCE. Al mateix temps que es desenrotllava la interpenetració, creixia també la rivalitat. La lluna de mel entre els EE.UU. i el MCE ha travessat i travessa crisis greus. El discurs de Nixon davant les assemblees del Fons Monetari Internacional i de la Banca Mundial, en el qual el MCE ha estat atacat, amb duresa, ho confirma. Aquest aspecte de la rivalitat interimperialista s'accentuarà lògicament encara més, excepte si hi ha canvis molt seriosos de la situació mundial.

Avui el MCE és un fet, una realitat. La possibilitat real de combatre el MCE com a superestructura monopolista, auxiliar d'una política de dominació, consisteix essencialment en aconseguir canviar el contingut de classe del Poder en els països que en formen part. I els Partits Comunistes d'aquests països s'orienten més aviat a impedir que esdevingui una Santa Aliança

ça dels Estats capitalistes, a transformar les seves estructures bo i democratitzant-les; aquests partits concebeixen cada vegada més el sentit de llur acció no com un combat contra la integració econòmica europea en si -d'altra banda impossible d'evitar- sinó per una Europa democràtica i socialista contra l'Europa dels monopolis, i, mentrestant, per la pau i la cooperació amb els països socialistes, combat que es desenvolupa a cada país i també a escala europea.

En aquest combat s'insereix la tendència del moviment obrer a articular la lluita de classes contra les empreses multinacionals a escala europea; els contactes i la col.laboració dels obrers d'una mateixa empresa a diversos països; les iniciatives, encara lentes i tímides, a obtenir una cooperació sindical al continent; la necessitat d'articular una certa estratègia comuna dels Partits Comunistes a Europa; d'emprendre una relació més activa amb d'altres partits i grups de base obrera i popular a escala continental, particularment amb els Partits Socialistes i l'esquerra cristiana.

El desenrotllament d'aquesta tendència a una articulació europea de la lluita de classes és la resposta necessària que exigeixen les noves realitats econòmiques. Malauradament, s'obre pas amb molta lentitud i val a dir que, segons la nostra opinió, la responsabilitat també correspon en part als Partits Comunistes que no mostrem la suficient agilitat davant aquests nous fenòmens, i que encara no hem introduït en el conjunt de les nostres relacions internacionals formes concretes, específiques, i prou efectives de cooperació a nivell europeu. En aquesta qüestió anem retardats en relació amb els capitalistes.

D'altra banda, entre els problemes de la lluita enfront d'aquesta nova situació apareix amb més força encara - i sense que això estigui en contradicció amb formes d'articulació europea - la necessitat que cada Partit elabori una estratègia revolucionària capaç de transformar les estructures político-socials del seu país, que, com he dit, és el camí real per a liquidar el caràcter capitalista monopolista del MCE.

La posició de classe - confirmada per l'experiència d'aquests anys - no consisteix tant a oposar-se a la internacionalització cada vegada més gran de les estructures econòmiques, com a canviar el règim político-social de cada país, a harmonitzar la lluita obrera per damunt de les fronteres europees, a impedir la conversió del MCE en una nova Santa Aliança i a

combatre tota discriminació de classe en el comerç i les relacions amb els països socialistes.

Des de la seva creació, el MCE ha suscitat grans discussions a Espanya. El règim franquista, sense tenir en compte l'estat de l'economia espanyola, va fer en 1962 una demanda d'admissió que fou rebuda secament. Les motivacions del règim eren fonamentalment polítiques. L'economia espanyola no estava en condicions de competir d'igual a igual amb les dels altres països del MCE; en una tal situació, la integració hauria significat la ruïna de la més gran part de les empreses espanyoles, una subordinació completa del nostre país. Però el règim esperava de la integració, sobre tot, que el capitalisme europeu, alarmat pel contagi d'una possible crisi revolucionària a Espanya, facilités a Franco tota mena de concessions econòmiques i polítiques. El complex d'il·legitimitat del qual ha patit el règim, fins i tot en els moments de triomfalisme més gran, podria ser superat - creien - aconseguint la benedicció europea.

La realitat va dissipar aquestes il·lusions. Després d'anys de negociació, l'única cosa que va aconseguir la dictadura fou un acord preferencial, perjudicial per a Espanya i favorable al MCE, com avui ho fa notar gairebé tothom.

El MCE ho va fer semblant que podria imposar condicions oneroses a un Govern que implorava la caritat de qualsevol acord per tal de donar-se un aire de respectabilitat europea.

En aquell moment el nostre Partit es va oposar a la integració immediata perquè la considerava catastròfica per a l'economia nacional, i, quan va ser signat, va denunciar l'acord preferencial, que perjudicava els interessos espanyols.

L'entrada de nous països, i molt particularment de la Gran Bretanya al MCE, ha vingut a crear dificultats noves i més grans per al comerç exterior espanyol, el qual serà seriosament perjudicat per l'eixamplament de les barreres duaneres del MCE als seus nous membres.

Això ha accentuat l'interès de la burgesia espanyola per aconseguir un acord d'associació amb el MCE que li permeti d'evitar les conseqüències perjudicials per al seu comerç i que obri la via a una integració progressiva.

Però la burgesia sap que qualsevol acord d'associació, se-

gons el Tractat de Roma, és incompatible amb les estructures feixistes del règim, i això explica les pressions per tal que aquest es decideixi a dur a terme una evolució; això explica, entre d'altres raons, el neocentrisme.

De la seva banda, el Govern s'esforça per fer veure que està en condicions de gestionar aquest acord i els elements més ultres fan veure que el menyspreen, tot donant a entendre que Espanya té d'altres possibilitats i no li cal ser acceptada al MCE.

La polèmica entre certs sectors burgesos, ultres, centristes i demòcrates, pot fer pensar a certes persones no informades, i en relació amb llur tendència política, o bé que el MCE és una mena de panacea miraculosa per a tots els mals d'Espanya - que MCE és igual a democràcia -, o bé que és la manera més segura d'impedir o de retardar la revolució socialista.

Atribuir tants de vicis o virtuts -segons els casos- al MCE no té sentit. El MCE és una realitat competitiva que ens envolta de prop i davant la qual cal maldar per establir els fonaments d'una política que defensi seriosament l'interés nacional.

Partint de l'interés nacional, el Partit Comunista estima que la primera cosa que necessita Espanya és desembarassar-se del règim dictatorial. Que aquest no té autoritat, ni força, ni voluntat per dur una negociació, de la mena que sigui, enfront del MCE, que ofereixi garanties als interessos nacionals. Que qualsevol acord que negociï la dictadura seria, com l'acord preferencial, nociu. Que, a més a més, efectivament, si hi son aplicades les regles del Tractat de Roma - i al si del MCE hi ha forces importants que actuaran per tal que siguin aplicades - la dictadura està incapacitada per aconseguir qualsevol acord d'associació. I alguns retocs a l'actual acord preferencial, que és el que Ullastres intenta d'aconseguir a Brussel·les, no modificarien gens la situació.

El més urgent és, doncs, enderrocar la dictadura i establir un règim democràtic que pugui tractar amb autoritat, fent-se respectar, en nom d'Espanya.

Un cop creades aquestes condicions, el Partit Comunista es pronunciaria per un acord d'associació amb el MCE que permetés d'anar progressant en la cooperació amb els països europeus a mesura que les estructures econòmiques del nostre país es renou

vin i assoleixin la competitivitat necessària. Al nostre enten-
dre un Estat democràtic hauria de dur a terme aquesta tasca de
modernització recolzant preferentment en el desenrotllament
del sector públic de l'economia.

També considerem que un aspecte importantíssim de tot acord que pugui ser establert amb el MCE, en les condicions esmentades, fora la salvaguarda i la defensa dels interessos dels treballadors espanyols emigrats a Europa, que avui representen el 10 % de la població activa espanyola, i mentre el desenrotllament econòmic del nostre país no permeti la seva desitjable reincorporació a Espanya. Sobre aquesta qüestió, recordem els plantejaments fets pel nostre Partit al míting de Frankfurt, que condensen els nostres punts de vista sobre els problemes transcendents de l'emigració.

El Partit Comunista i les forces de progrés d'Espanya, en cas que, un cop liquidada la dictadura, s'arribi a un acord d'associació amb el MCE, uniran els seus esforços amb els dels Partits Comunistes i les forces socialistes i progressistes europees que es proposin de democratitzar el MCE i transformar l'Europa dels monopolis en una Europa socialista.

En definitiva, el MCE no és un problema que avui pugui dividir i enfrontar les unes amb les altres les forces democràtiques del nostre país, que sigui un destorb per la recerca d'un acord per enderrocar la dictadura.

La solució més convenient per al país al problema dels mercats europeus i de la cooperació econòmica amb Europa no és en mans de la dictadura, ni en les del centrisme, sinó en l'articulació de l'alternativa democràtica, en el pacte per la llibertat que propugna el Partit Comunista. Un Govern democràtic nacional fort, amb un ampli suport popular, és urgentment necessari per a tractar amb el MCE, avui i tot al llarg de qualsevol acord d'associació. Cal no oblidar que el MCE és una institució capitalista, amb la qual hem de tenir tractes, però de tal manera que cada mesura a discutir serà una veritable batalla per defensar els interessos nacionals enfront els dels altres països capitalistes. Així és com cal veure el MCE i com cal tenir-hi tractes.

Un Govern autènticament democràtic podria anar cap a l'associació amb el MCE tot diversificant alhora el comerç exterior i ampliant considerablement les relacions econòmiques amb els països socialistes i amb el tercer món.

(...)

PARAULES DE RESUM.

(...)

L'altra qüestió a la qual volia fer referència és la incidència de la nostra posició sobre el Mercat Comú en aquesta perspectiva revolucionària.

Primerament, crec que convé precisar que, de moment, allò sobre el qual ens pronunciem és l'associació. La qüestió de la integració queda per més endavant, després de tot un procés, del qual n'és una part la creació de noves estructures econòmiques competitives, així com la creació de superestructures polítiques democràtiques.

En segon lloc, nosaltres parlem de l'associació tot condicionant-la al que creiem que pot donar garanties a l'interès nacional i a l'interès de classe. Es a dir, a l'existència d'un Govern democràtic a Espanya. I això no és només una manera de pronunciar-nos per l'associació; també és una manera d'oposar-nos a qualsevol tipus d'associació perjudicial per als interessos nacionals que puqui intentar l'oligarquia, tant des de les posicions ultres com des de les posicions centristes. Es a dir, això ens dóna la possibilitat de combatre qualsevol temptativa o orientació d'associació que no sigui feta per un poder que estigui en condicions de defensar de veritat els interessos nacionals del país. Això ens dóna un gran marge per al desplegament de la nostra tàctica i ens diferencia del cor de veus que presenten el Mercat Comú com la panacea miraculosa per a la solució de tots els problemes d'Espanya.

Aquí s'ha parlat de la necessitat, i és evident, d'acompanyar aquests plantejaments d'estudis més profunds i més concrets sobre les repercussions econòmiques de l'entrada al Mercat Comú. Això no obstant, cal evitar de plantejar aquesta qüestió en termes com els de dir simplement: bé, ¿qué passarà amb la carestia de la vida? Perquè aquesta qüestió mateixa ens l'hauríem, i ens l'hem de plantejar, si no hi ha associació amb el Mercat Comú. ¿Quines seran i quines són ja ara les repercussions, en el terreny de la crisi i de la carestia? Crec que aquí hi ha hagut intervencions en les quals s'ha parlat de talladament dels expedients de crisi, que són abundants, quan encara no hem arribat a l'associació. I és evident que la carestia de la vida és un dels problemes greus d'avui, sense estar associats al Mercat Comú. És interessant d'estudiar les incidències que poden tenir sobre aquests problemes el fet d'as-

sociar-nos o no, tot i que, naturalment, les coses dependran molt de la manera com Espanya s'associï. Si Espanya s'associa tal com nosaltres ho proposem, amb un Govern democràtic, molts d'aquests problemes podran ser resolts de la manera més favorable per a l'interès nacional. Si Espanya s'associa sota la direcció de grups polítics oligàrquics, aquests problemes seran resolts d'una altra manera molt més perjudicial per al poble espanyol.

Cal estudiar, però tenint en compte que el problema de l'associació no afecta **exclusivament** l'interès de la burgesia. Afecta l'interès nacional. I aquí, particularment, en el discurs de Juan Gómez, han estat donats elements que proven que està en joc l'interès nacional, és a dir, que es tracta d'una part importantíssima del comerç exterior espanyol. I, donades les proporcions que té ja avui el comerç exterior en l'economia nacional, la pèrdua dels mercats europeus crearia una crisi econòmica molt greu en règim burgès o en règim socialista.

Es tracta de l'interès nacional. I si nosaltres ens poséssim enfront de l'interès nacional amb una actitud dogmàtica sobre el Mercat Comú, el que passaria és que seríem desbordats políticament. L'interès nacional, l'interès del desenvolupament del país s'obrirà camí d'una manera o d'una altra. Qui se li oposi - i aquesta és la sort que li espera a Blas Piñar - serà desbordat. Si nosaltres ens ofusquem i ens oposem a donar una solució democràtica a aquest problema, deixarem a l'oligarquia la possibilitat d'agitar demagògicament, en el seu benefici exclusiu, la bandera de l'interès nacional. I l'oligarquia ens aïllarà. En aquest cas, nosaltres haurem conservat la virginitat política, però a costes de la infecunditat i l'esterilitat revolucionàries. I crec que no es tracta que el nostre Partit es decideixi per l'esterilitat.

Si, al contrari, nosaltres prenem una actitud positiva davant aquesta necessitat del desenrotllament nacional, és clar que millorarem les nostres posicions de força al país i tindrem més possibilitats d'aïllar políticament l'oligarquia. I d'unir entorn de la classe obrera totes les forces nacionals que són favorables a un desenrotllament modern del país. Es a dir, facilitarem el pacte per la llibertat. En el fons -i Juan Gómez té raó quan parla de la connexió entre la nostra denúncia del centrisme i aquest plantejament - en el fons, aquest plantejament és una part de la nostra resposta política a la maniobra centrista de l'oligarquia per aïllar la classe obrera

i per un desenrotllament neocapitalista del país.

Pel que fa a l'esdevenidor, a través d'aquesta orientació nosaltres ens esforçarem perquè sigui la classe obrera, perquè sigui l'aliança de les forces del treball i de la cultura els qui es posin en condicions de controlar el procés d'apropament al Mercat Comú i d'utilitzar-lo per impulsar i assegurar el procés revolucionari intern.

I, tal com plantejem aquestes qüestions, hi ha ja una relació entre aquesta posició i la perspectiva de la democràcia antifeudal i antimonopolista, perquè des d'ara nosaltres parlem del paper decisiu que ha de tenir el desenrotllament del sector públic per a garantir l'interès nacional en aquesta aproximació al Mercat Comú. I en relació amb la perspectiva socialista, es tracta també del mateix. Només si l'aliança de les forces del treball i de la cultura esdevé la força hegemònica en tot aquest procés, en el qual també figura el problema del Mercat Comú, assegurarem la victòria de la perspectiva socialista.

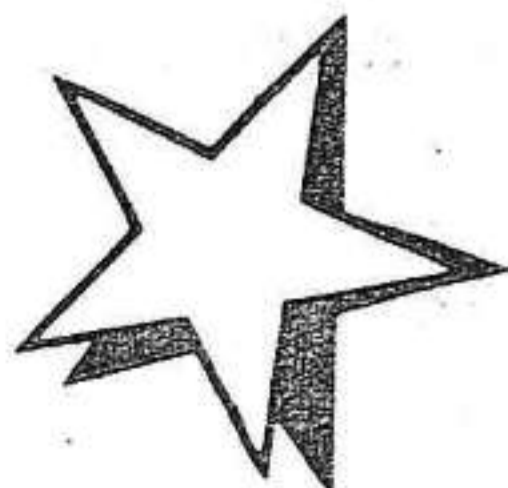
A més a més, camarades, si es crea una correlació de forces favorables a les nostres solucions, sempre podrem avançar i replegar-nos en el procés d'associació d'acord amb els interessos del nostre país i del nostre procés revolucionari. Perquè tot dependrà d'un Poder capaç de salvaguardar la independència del país. I un Poder democràtic, i amb més motiu encara un Poder de democràcia antifeudal i antimonopolista, estarà en condicions de fer-ho, no hi ha cap mena de dubte.

Podriem ajornar, tal com s'ha suggerit en alguna intervenció, el plantejament de la nostra posició favorable a l'associació amb el Mercat Comú, i no comprometre'ns. Però si nosaltres no prenem una actitud de comprensió envers el procés d'associació, considerant que és un fet objectiu al qual és molt difícil d'oposar-se, com s'ha aconsellat al mateix temps, i no presentem des d'ara una opció pròpia, ¿què guanyaríem? En la pràctica, el que feríem d'aquesta manera és afegir-nos al cor europeïsta i facilitar l'opció de l'oligarquia. Hem de prendre la nostra opció, hem d'adoptar una posició pròpia per tal que el nostre plantejament en definitiva, no es transformi en un simple plantejament europeïsta més, que pugui ésser canalitzat per l'oligarquia monopolista.

Podriem també negar-nos a prendre posició sobre aquests problemes, no pronunciar-nos sobre les relacions entre Espanya, i Europa, considerar que son qüestions que només afecten les

classes dominants. Però aleshores, camarades, desplaçaríem la nostra activitat del pla de la lluita política revolucionària al pla purament propagandístic. Vol dir que nosaltres renunciàrem a jugar un paper dirigent, actiu, polític, sobre un problema nacional que és aquí i que no podem ignorar excepte en el cas que ens resignem a ser simplement un grup de propagandistes polítics del socialisme. Però, ¿podem resignar-nos a ser només això?, ¿podem resignar-nos a ser un Partit de propagandistes, un grup de propagandistes?, ¿o hem de ser, al contrari, un Partit amb vocació, amb voluntat de victòria i amb voluntat de portar, en el termini més breu possible, la classe obrera, l'aliança de les forces del treball i de la cultura del nostre país al Poder? ¿Es que la nostra llarga marxa cap a la llibertat i cap al socialisme acabarà amb l'acceptació resignada d'una sortida neocapitalista? - i dic acceptació perquè equivaldria a acceptar-la, encara que ens quedéssim en una posició radical, defensant posicions socialistes "pures"-¿O al contrari, intentarà d'integrar en la nostra pròpia política, en la nostra pròpia activitat pràctica, en la nostra pròpia lluita, tots els problemes nacionals amb una solució que vagi en la direcció de la nostra perspectiva revolucionària i que ens posi en situació d'assolir la victòria, d'arribar en el termini més breu possible?

La qüestió en el fons és aquesta. ¿Quina és la nostra vocació? ¿Un Partit de propagandistes o un Partit revolucionari capaç de dur la classe obrera i les forces de la cultura al Poder? I quan ens plantegem aquesta opció, és evident, camarades, que escollim la segona alternativa, és a dir, la de ser un Partit que no sols parli del socialisme, sinó que realitzi el socialisme el més aviat possible al nostre país.

ALGUNES REFLEXIONS SOBRE EL PERSONAL PROFESSIONAL DE L'EXÈRCIT

per Luis Arasa

Pero la ruptura de la unidad y de la estricta disciplina,..... crea nuevas posibilidades de acercamiento entre el pueblo y el Ejército, que es indispensable aprovechar a fin de facilitar las condiciones de un cambio político en España.

(De la Declaració del C.E. del P.C.E., febrer 1971)

Por otra parte, hay una preocupación entre los oficiales de todos los ejércitos, particularmente entre los elementos más jóvenes, por las condiciones económicas y sociales de su propio país, que les hacen sentir marcada repulsión cuando aquéllas son desfavorables.

(Tinent Gral. M. Díez-Alegria, març 1968)

... en estos momentos difíciles, en que nuestros enemigos solapados quieren dar brutales zarpazos a esta patria por la que siempre hemos luchado, yo quiero decir aquí..., que estamos dispuestos a exterminarlos como alimañas; lo mismo que en julio del 36.

(Tinent Gral. Gómez Zamalloa, 15 abril 1972)

La importància del paper que l'Exèrcit ha de jugar dins la marxa dels pobles d'Espanya cap a la democràcia i el socialisme demana un esforç senyallat de comprensió i una anàlisi detallada de les formes de vida, actituds i opinions del personal que constitueix aquesta força, la qual té a Espanya un pes decisiu dins la vida del país, com afirmava Santiago Carrillo.

Els clars indicis de descontent que existeixen a l'Exèrcit se situen dins un context d'esgotament del Règim, paral·lel i conseqüència de la lluita decidida del nostre poble. Per això és ja una necessitat el coneixement objectiu d'aquest descontent, el qual haurà de servir de base per a l'elaboració d'una veritable doctrina militar, d'una alternativa democràtica per al Exèrcit, i

també per a deduir les diverses formes que pot adoptar el treball relacionat amb les Forces Armades.

Les observacions següents fruit d'un tracte continuat amb alts oficials i suboficials de l'Exèrcit, pretenen donar una visió objectiva que contribueixi a aclarir l'actitud dels militars dins llur propi medi. Un altre dels objectius és el de provar de discernir quina posició tenen davant una situació de Vaga General i posar de manifest l'existència de grans diferències entre el personal professional de l'Exèrcit, les quals fan que aquest no pugui ésser considerat per més temps com un grup unitari i compacte.

Per tal de centrar la validesa de les indicacions i evitar la generalització gratuïta i subjectiva, cal remarcar que les nostres observacions procedeixen d'una caserna de l'Exèrcit de Terra a la Península. Aquestes tres limitacions són importants i cal tenir-les en compte, perquè, bé que existeix una problemàtica general que afecta la institució de l'Exèrcit, poden variar molt nombrosos aspectes de la vida i les circumstàncies del personal militar, així com la sensibilització d'aquest davant els problemes socials, econòmics i polítics, en funció del lloc on el militar és destinat, de l'Arma a la qual pertany, del Cos, etc. Molts aspectes concrets incideixen de maneres diverses en el pensament i l'actitud dels militars segons que llur activitat es desenrotlli en una caserna a la ciutat, o en un camp -

ment aïllat, o en una escola de l'Exèrcit, o en una oficina militar, etc.; segons que pertanyin a l'Exèrcit de l'Aire, al de Terra o a l'Armada; segons que visquin en una regió amb un nivell important del desenvolupament de la lluita obrera, o bé en una regió que tingui el problema de la nacionalitat, o que tingui centres universitaris; segons que es trobin destinats a l'Àfrica, etc...

Les diferències es presenten tant en la procedència mateixa del militar professional com en les diverses edats. Si exceptuem els oficials generals, podem distingir clarament un grup d'alts oficials (coronels, tinent coronels, comandants) que procedeixen de la guerra, normalment d'edats no inferiors als cinquanta anys, amb un pensament poc obert a innovacions i lliurats a una vida burgesa. En llur majoria, s'apropen a la jubilació que ha d'afectarlos en un futur proper i que no poden eludir, tenint en compte el caràcter estricte i obligatori que impera en qüestions de jubilació dins l'Exèrcit. En molts casos, aquests militars es mostren atents als esdeveniments del país a través dels portaveus dels grups amb els quals mantenen una certa relació o dels quals, en alguns casos, arriben a ésser representants: Fuerza Nueva i Opus, principalment.

Entre els oficials existeix una gran heterogeneïtat d'individus: n'hi ha uns, procedents de l'Acadèmia General (escala activa), l'edat dels quals oscil·la entre els 20 i els 40 anys; la

majoria, procedents de la guerra (durant la qual foren soldats o caporals) i que, després de 33 anys de vida militar, poden arribar a tinent o a capità, situació en la qual, per l'edat que tenen, s'han de jubilar. També n'hi ha que, havent iniciat la trajectòria d'aquests darrers, han passat per alguna Escola de l'Exèrcit i han obtingut així un lloc superior; en aquest cas poden arribar, abans de jubilar-se, a comandant, i molt pocs més enllà. El nombre d'oficials que surten de l'Acadèmia General és, normalment, inferior al d'aquells que tenen altres procedències; és conegut el problema de manca de tinentes que pateix l'Exèrcit; és a dir, el nombre de tinentes que acaben de sortir de l'Acadèmia General resulta molt insuficient per a cobrir els llocs que proposen les plantilles de personal elaborades per l'Estat Major Central.

Dins el cos de suboficials trobem els qui procedeixen de la guerra, actualment en els llocs de subtinent i de brigada. Aquests llocs són destinats a especialistes i, majoritàriament, a buròcrates: hi llangueixen tots aquests suboficials, amb poques possibilitats d'ascendir al cos d'oficials. La resta de suboficials és integrada pels "reen-ganxats", els quals, amb el temps (molt de temps) passen de "caporals primers" a sergents, i després a brigades. Entre els militars, és també molt comentat el fet de la manca de sergents, ja que la quantitat de soldats que continuen dins l'Exèrcit en acabar el servei militar normal és considerable -

ment inferior a la que resultaria convenient. Tenint en compte que aquest factor existeix des de fa uns quants anys, aquest dèficit es fa sentir actualment a nivell del lloc de sergent. En aquest punt, és interessant esmentar els diferents projectes publicats a la revista "Ejército" sobre la creació d'una Acadèmia de Suboficials que permetés a aquests adquirir una base més sòlida de coneixements i accelerar l'arribada de l'ascens.

Aquest petit esboç presenta un conglomerat de gent d'edats i trajectòries molt diverses, que es mouen a nivells molt diferents dins l'Exèrcit i, més important encara, dins la societat. Ens permet d'entreveure ja quins són, a grans trets, els grups militars que poden ésser més receptius i més capacitats per a anar posant les bases d'un Exèrcit per a l'Espanya democràtica: sectors de l'oficialitat jove procedents de l'Acadèmia General i sectors de la suboficialitat (brigades i sergents) que pretenen ésser militars i no simples signants de les actes de pagament el darrer dia de cada més.

Diversos factors contribueixen a crear un clima de frustració professional que mena molts militars a emprendre activitats extramilitars. A grans trets, aquest clima deriva del buit de la vida militar, del grau deficient de preparació del personal professional, units a la insuficiència de material i de la situació econòmica mateixa a la qual es veuen reduïts.

En la realització quotidiana de llur activitat, pocs militars troben algun estímul per a la seva feina, i això els porta a la inèrcia d'executar mecànicament les ordres o de passar-les als inferiors, i així deixen passar monòtonament les hores, tot comentant els darrers partits de futbol, o jugant a cartes, etc.

Així, l'estat d'enardiment que pretenen provocar amb llurs discursos els generals i coronels, els quals recorren als conceptes de Pàtria, entusiasme bèl·lic i altres termes grandiloqüents, s'esvaeix cada dia davant el nerviosisme que s'apodera gradualment d'oficials i suboficials en aproparse l'hora de plegar.

El grau de preparació militar és sorprenentment baix en la majoria dels casos. La formació es realitza de maneres distintes, segons les diverses situacions que es poden plantejar. L'Acadèmia General instrueix els cadets durant quatre anys en els termes més diversos tot amuntegant assignatures i obligant a un estudi memorístic literal. Les crítiques que suscita aquest ensenyament militar es deixen sentir sovint entre tinentes i capitans; no així un programa capaç de posar remei a aquesta situació. Les opinions que hom ha sentit no són radicals, però permeten entreveure un disgust profund entre un cert sector de l'oficialitat jove, principalment entre aquells oficials que tenen accés a les facultats i escoles tècniques.

A més dels centres de "formació" dels

oficials, existeixen escoles d'especialistes: mecànica, armament, pòlvores, etc., les quals es nodreixen de suboficials, bé que el nombre d'alumnes és baix. També existeixen cursos especials (duració aproximada, de 2 a 12 mesos) als quals poden assistir en principi tots aquells militars en actiu que així ho desitgin; cursos sobre paraxutisme, missatges xifrats, guerrilles, educació física, helicòpters, missils, radar, defensa química, escalada, automobilisme, etc., als quals assisteixen en general persones joves, i pràcticament no hi ha cap militar que no hagi efectuat algun d'aquests cursos. En alguns casos, quan a Espanya no hi ha material d'instrucció, els cursos són realitzats als Estats Units: missils HAWK, missils MIKE-HERCULES, i d'altres. El fet d'haver passat per un d'aquests cursos suposa un increment mensual de 150-500 pessetes a la paga, i això decideix a molts a inscriure's en un curs determinat. Un exponent de la buidor d'aquests cursos en la majoria dels casos és la circumstància que alguns militars, després de fer el curs d'automobilisme, són incapaços de conduir un vehicle.

La insuficiència de material que pateix l'Exèrcit no permet una àmplia preparació del professional militar; així ho fan observar molts d'ells, però a la majoria no sembla que el fet els preocupi gaire. Una vegada més, aquesta és la impressió que es desprèn d'una caserna i, encara que pugui ésser vàlida en general, cal confrontar-la amb la reali

tat d'algunes unitats especials (COES..) a les quals l'Exèrcit dedica una atenció superior.

En el terreny de les retribucions, cal advertir també que l'estada en un campament de tipus CIR és motiu de percebre dietes, cosa que fa augmentar substancialment la paga; mentre que, en un destí a l'Àfrica, aquesta s'apropa al doble. Tenint en compte que la quantitat mensual base és proporcional a la graduació, és entre els suboficials on hi ha més malestar. En canvi, els oficials i caps amb famílies petites poden menar una existència de família mitjana capaç de fer front a l'encariment continuat de la vida. Quan el nombre de fills és superior, malgrat l'assignació familiar mensual, totalment desfasada de la realitat, els suboficials i oficials es veuen obligats a emprendre alguna altra activitat laboral (llicions, tallers, petits negocis, representacions i moltes altres feines).

Es freqüent de sentir queixes entre els suboficials, sobre els triennis i les dietes, que són diferents dels dels oficials, i en definitiva sobre l'existència d'una diferenciació en qüestions econòmiques, que és paral·lela a l'escala dels llocs de treball. Aquest primer indicatiu d'un desig de democratització de l'Exèrcit s'inscriu dins un marc purament salarial, però pot constituir, juntament amb altres, la base de reivindicacions de tipus laboral.

Es també molt comentat pels suboficials el problema de l'existència d'un

gran nombre de traves per a arribar a oficial des de l'escala auxiliar ("reenganxats", etc.). Els llocs de brigada i de subtinent constitueixen per a molts veritables barreres en llur carrera militar i, d'altra banda, en aquesta escala és on es presenten amb més lentitud els ascensos.

Paral·lelament a aquests problemes específics de l'Exèrcit, tots els militars, i principalment els suboficials i oficials amb famílies àmplies, senten més o menys les repercussions de la problemàtica econòmica nacional, que incideix damunt seu i les pròpies famílies com damunt de qualsevol altra persona, i això mostra novament que el militar professional a Espanya no està aïllat dels esdeveniments i problemes generats per la descomposició del Règim.

Davant aquesta situació quotidiana, dins la qual es veuen immersos els professionals de l'Exèrcit, una situació de buit professional, manca de preparació tècnica i cultural i existència dels problemes econòmics més amunt apuntats, s'obren posicions diverses i s'inicien activitats extramilitars. Una posició molt freqüent, bé que no sempre acceptada, es la de jugar la partida de cartes, etc., fins i tot fora de les hores de "treball", cosa que permet passar la tarda bevent i practicar la xafardia. Sovint, aquesta actitud no és sinó una evasió dels problemes plantejats dins la llar, i respon a la intenció de defugir-los. Altres militars es veuen forçats a la pluriocupació per a

fer front a les pròpies necessitats, com ja ha estat indicat més amunt, i en algun cas l'economia domèstica es redreça en acceptar obsequis de soldats i familiars de soldats a canvi de la concessió de permisos o de situacions de privilegi, etc.

Entre l'oficialitat jove de l'Acadèmia (per a ingressar-hi hom demana el nivell de preuniversitari), existeix encara una certa tendència a l'estudi de carreres curtes (enginyers tècnics, aparelladors, etc.) i fins i tot de carreres llargues (principalment Ciències econòmiques i empresarials). Així, aquests oficials es veuen vinculats en certa manera a l'ambient universitari i, en definitiva, d'una manera o altra es fa sentir en ells la lluita del moviment universitari. Sense que això sigui una norma general, és en aquest grup on trobem aquells que demostren un interès més decidit per la problemàtica social i política del país, aquells que poden iniciar, juntament amb sectors de la suboficialitat, un moviment democràtic dintre l'Exèrcit capaç de proporcionar una alternativa democràtica per a aquest i d'aconseguir el lloc que hom li reserva dins el Pacte per la Llibertat.

Una importància més gran assoleixen però, els aspectes polítics en relació amb l'Exèrcit i les reaccions observades en els militars davant problemes socials. A nivell general, hom pot percebre un interès, per part dels més alts organismes de les Forces Armades, perquè es polititzi l'Exèrcit. Aquest in-

terès es manifesta en la publicació d'articles en aquest sentit dins les revistes "Ejército" i "Guión", i per la realització de conferències sobre temes polítics.

En una plaça militar espanyola, ha estat instituïda la celebració de conferències setmanals a les quals es veuen obligats a assistir els oficials superiors, oficials i suboficials de la plaça exempts de servei. L'objecte d'aquestes conferències consisteix a presentar les institucions i lleis fonamentals de l'Estat, per una banda, i qüestions relacionades amb el marxisme i la subversió per altra banda. Quant a aquestes darreres, hom pot dir que giren al voltant de la "unitat que ha de caracteritzar les F.F.A.A. davant l'alteració de l'ordre i els intents separatistes d'algunes províncies d'Espanya". L'obligatorietat de l'assistència, així com la presència mateixa del Governador Militar, fa que les conferències tinguin una audiència considerable; això no impedeix, però, que bastants militars s'escapoleixin i trobin coses per fer fora de la sala. Però els comentaris que provoquen aquestes sessions demostren l'abisme existent entre l'objectiu de les xerrades i llur veritable incidència, ja que l'opinió generalitzada, a la sortida, és d'avorriment, enuig i pèrdua de temps.

Els esdeveniments de març al Ferrol suscitaran opinions polítiques d'alguns militars, a la vegada que per llur gravetat preocupaven la majoria;

era una preocupació derivada de la possibilitat que, davant una situació d'aquest tipus, calgués sortir al carrer. Al marge d'opinions extremes, de gent que voldrien escombrar les manifestacions amb metralladores o bé aixafar-les amb carros de combat (opinions no formulades precisament pels més vells), la tònica general era una altra. L'actitud general era més moderada; hom condemnava el "desordre" i l'"agressió" contra dos oficials de la Policia Armada, amb els tòpics coneguts sobre grups i agents d'ideologies estranyes. Amb tot, resultà curios de veure que alguns oficials, normalment xerraires, callessin i no participessin a la discussió, ni acceptessin de repetir les frases que el de graduació més alta se sentia obligar a anar dient. En privat, algun oficial jove va arribar a afirmar explícitament que allò que més li desagradaria a la vida seria haver de disparar contra el poble, però que si li ordenaven tindria l'obligació de fer-ho. Una actitud semblant pot ésser deguda a una necessitat de precaució per la impossibilitat d'expressar-se obertament.

Sobre aquest període, podem senyalar el cas d'un oficial que es trobava al Ferrol, vestit de paisà, el dia en què foren assassinats els obrers Amador Rey i Daniel Niebla, i que fou obligat pels manifestants a parar el seu cotxe particular, juntament amb els d'altres persones, al lloc dels disparats. A petició dels manifestants, va haver de transportar un ferit a l'hospital. Ho va fer sense ni tan sols demanar-li el nom al

ferit, per tal d'evitar "possibles complicacions".

En general, els mitjans informatius foren seguits atentament durant aquests dies, i s'esperaven notícies sobre els esdeveniments que s'anaven produïnt. Una setmana després del dia 9, algú comentava encara els fets.

I al costat d'aquestes preses de posició davant uns problemes fonamentalment polítics, també hom pot sentir, per part d'alguns suboficials i oficials, crítiques que apunten específicament a l'Exèrcit. Les queixes sobre la insuficiència de material, la mala distribució d'aquest i el seu mal funcionament, són molt freqüents i constitueixen sovint un motiu de conversa. Molt especialment hom comenta el mal estat dels vehicles que crea, de vegades, unes situacions vergonyoses davant la població civil. A aquest exemple podríem afegir-ne molts d'altres que venen a confirmar el malestar existent, degut a l'estat de dotació lamentable, les implicacions del qual en la preparació professional han estat esmentades més amunt.

Extensos sectors dels militars formulen queixes sobre l'arcaisme de les ordenances, que daten del temps de Carles III, i es burlen d'aquells articles que, a la segona meitat del segle XX, han perdut tota vigència, tot insinuant la possibilitat d'eliminar-los o transformar-los. Altres, els menys, desitjarien que pogués ésser eliminat el caràcter obligatori del servei militar, i així professionalitzar

l'Exèrcit a nivell de tropa, per tal d'eliminar un període pràcticament estèril per a la joventut espanyola i de crear els fonaments per a un millor funcionament de l'Exèrcit.

Aquestes i altres consideracions, unides a les que són pròpies de la situació professional, immerses en un ambient de lluita popular paral·lel a un desgast progressiu del Règim, poden esdevenir les futures reivindicacions militars i les bases d'una alternativa militar en concordança amb l'alternativa democràtica per a Espanya. Una alternativa militar que els organismes directius de l'Exèrcit no són capaços de donar i que es va erigint en una necessitat per a molts militars.

Dintre la gran varietat de pensament i situacions existents entre el personal professional de l'Exèrcit, es destaca un nucli de suboficials i oficials joves, i molt especialment aquells que emprenen estudis universitaris, capaços d'adquirir un compromís democràtic. En aquest sentit, els universitaris tenen a l'abast de la mà una gran tasca consistent a establir-hi contacte, a facilitar-los informació i, en definitiva, a obtenir una sensibilització més gran davant les idees democràtiques; això, significaria un pas més cap a un apropament entre el Poble i l'Exèrcit. Encara més, els lluitadors universitaris, superant tota mena d'infantilisme antimilitarista, tenen la possibilitat de fer el servei militar dins les milícies universitàries, i aleshores han de tenir present la necessitat d'apropar a les

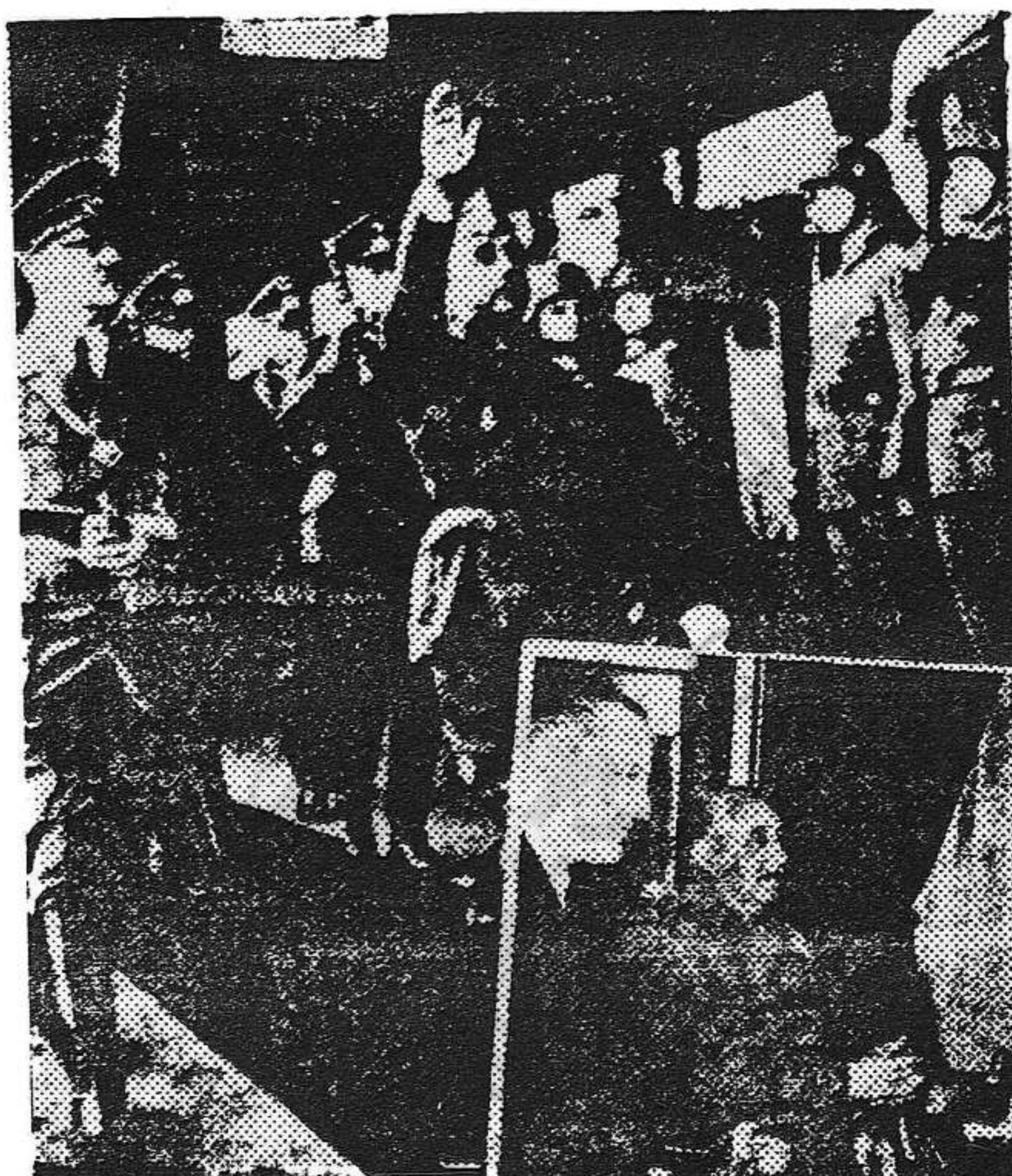
posicions del poble espanyol el militar professional, que és el que comença a estar objectivament interessat en la transformació de l'Exèrcit, molt més que la tropa, que és una força de pas. Precisament, la nova ordenació de la IMEC (Instrucció Militar de l'Escola de Complement), abans IPS (Instrucció Premilitar Superior) facilita la visió més completa dels problemes de l'Exèrcit i un contacte més gran amb els professionals en un CIR (3 mesos), una escola de l'Exèrcit (3 mesos) i durant les pràctiques (4 mesos).

L'extensió de la lluita en l'actual situació de crisi a Espanya incideix també damunt els individus que componen l'Exèrcit. I així, malgrat els desigs de mantenir-lo dins l'estat adquirit el 39, malgrat els discursos sobre la unitat de les Forces Armades, malgrat els records d'una victòria passatgera, els fets es giren contra l'immobilisme i la unitat comença a esfondrar-se. Però les contradiccions encara no es manifesten amb claredat; els signes de disgust es redueixen al comentari i no es fan seu un context global on inserir-se: per als militars és una necessitat urgent la informació sobre els fets que s'esdevenen al país, l'explicació de les actituds de tots aquells que estan compromesos a enterrar el franquisme i el desemascarament dels veritables enemics de l'Exèrcit.

Es precisa canalitzar totes aquestes crítiques per tal que els mateixos militaris, orientats per les aspiracions democràtiques del moviment popular, ela-

borin una nova dimensió de l'Exèrcit, una alternativa militar capaç de resoldre la contradicció dins la qual intenta submergir-los el franquisme. Es precisa treure'ls de la inèrcia i de les

mans de la reacció, perquè assisteixin als avenços dels pobles d'Espanya i s'allunyin del parany que el Règim els té posat: l'enfrontament amb el poble.

Hitler y Franco en He

Entrevista Franco - Foster Dulles

Ahir,

com avui...

ANGELA DAVIS

PUNTUALITZA

Seguidament reproduïm el text de l'interviu que la revista People's World, òrgan teòric del Partit Comunista dels Estats Units, va fer, recentment, a Angela Davis.

Pregunta: L'any 1972 ha conegut nombrosos moviments per transformacions socials que intentaran influir decisivament en la situació política dels Estats Units. Una de les forces de canvis determinants és, sense cap mena de dubte, el moviment d'alliberament dels negres. Al si d'aquest moviment, s'hi mouen diferents tendències. ¿Quina és, al teu parer, la clau que permetria a les masses negres èxits veritables i quina és la base d'unitat a l'interior d'aquest moviment?

Resposta: Pel que fa a la unitat del poble negre i a la naturalesa de la unió que, al capdavant, ens ha de dur a l'alliberament, crec que podem dir, categòricament, que aquesta unitat no podrà assolir-se amb un intent d'absorció dels negres a l'interior del sistema capitalista contemporani. Aquest objectiu ha esdevingut totalment irrealista perquè la dinàmica del capitalisme contemporani no ho permetrà.

Tots els progressos tècnics i científics dels darrers anys, inevitablement, tendeixen a tancar la porta, no sols davant el nombre creixent d'obrers -i per aquest fet, davant un nombre creixent de negres- sinó fins i tot davant de tot accés a la classe capitalista.

El capitalisme contemporani ja no es defineix en termes de botiga, ni tan sols en termes de negocis limitats a les fronteres dels EE.UU. De fet es tracta d'un fenomen de dimensió mundial. El nou capitalisme monopolista inclou societats multinacionals gegantines. Ja no es pot concebre -com voldria fer-ho creure el vell mite capitalista- que un home que comença amb uns cèntims estalviats pugui arribar al cim.

Quan nosaltres fem l'esforç de comprendre el que significa l'alliberament nacional, és clar que només el concebim en el marc de l'eliminació del sistema capitalista, base de l'opressió nacional i racial.

Estic convençuda que les tendències representades per "People United to Save Humanity" (Poble unit per salvar la humanitat) i altres organitzacions semblants que recomanen, entre d'altres coses, inversions en negocis i creació d'empreses, no constitueixen cap via d'alliberament.

La via de l'alliberament no és únicament la creació d'una unitat invulnerable dels obrers negres amb la comunitat negra, sino incloure aquesta unitat dins d'un marc molt més ample, el de la unitat de la classe obrera amb el socialisme com objectiu.

Pregunta: ¿Com cal entendre la formulació que fas en parlar d'incloure la lluita per l'alliberament dels negres dins d'un marc més general de la unitat de la classe obrera?

Resposta: Em sembla que si hom analitza l'actual situació als Estats Units és impossible no veure que la lluita de classes es troba al moll de la lluita per l'alliberament dels negres. En la seva composició social, la població negra està formada en el 95% per treballadors, i tot moviment vers l'alliberament ha de centrar-se, forçosament, en la majoria del poble negre.

Són nombroses les persones i les organitzacions que no concebeixen la lluita d'alliberament dels negres si no en termes exclusivament nacionals. En tant que comunista i marxista-leninista, concebeixo la relació entre racisme i capitalisme com una relació al si de la qual el racisme es troba, des del seu origen i en la seva existència, indissolublement lligat al capitalisme.

Si hom agafa les estadístiques que acabo de citar, només podrà arribar a la conclusió que el racisme té, forçosament, alguna relació amb la necessitat d'explo-

tar el treball del poble negre i això, des dels temps de l'esclavatge. El caràcter de l'opressió dels negres, en el curs de la història del capitalisme a casa nostra, en gran mesura, ha estat depenent de l'estat de l'economia. Cada vegada que l'economia s'ha trobat en crisi, els treballadors negres han estat els primers a sofrir-ne, els primers a ser acomiadats, els primers als quals s'ha negat feina quan la feina escassejava.

En el curs de l'últim decenni, el desenvolupament de la mecanització i de l'automació ha començat a crear canvis estructurals en l'economia que han afectat greument el poble negre i la gent no blanca. Els negres -els treballadors negres- en general són confinats, precisament, a les feines més perjudicades per la introducció de l'automació, quan aquesta i la utilització de la cibernètica en el procés de producció són introduïdes. Per aquest fet, creiem que per tal de lluitar contra l'opressió que, en tant que negres, coneixem a l'interior de la societat nordamericana, hem de lluitar en nom dels obrers negres, la qual cosa significa que els obrers negres seran capaços de jugar un paper essencial en la lluita contra el capitalisme en general.

La posició en la qual es troben actualment els obrers negres permet una percepció i una visió més exactes de la realitat del capitalisme nordamericà. Els obrers negres poden començar a donar dirigents, no sols al poble negre sino a les altres persones de color, així com també dirigents pel combat general de la classe obrera. Això pot esperonar el moviment i apropar-nos al desenvolupament d'una consciència de classe molt generalitzada entre la majoria del poble del nostre país.

Pregunta: ¿Penses que és això el que es produeix actualment en el moviment sindical?

Resposta: Pel que fa referència a la lluita sindical, les reunions de negres ("black caucuses") no sols han permès d'expressar les necessitats més peremptòries

dels treballadors negres, sinó que, d'una manera general, es pot dir que l'índex del nivell de radicalització del moviment sindical es pot trobar en les activitats d'aquestes reunions de negres.

Quan penso en el grau de radicalització del moviment sindical no em refereixo únicament a la dels obrers negres i altres treballadors de color, sinó que concebeixo aquests comitès com un model pur de l'expressió de la lluita i de les necessitats de la classe obrera en el seu conjunt.

Pregunta: Dius que la teva anàlisi és marxista-leninista. Són mots corrents avui en el moviment. ¿Pots donar una indicació concreta del que tu entens per marxisme-leninisme?

Resposta: El marxisme-leninisme no dóna un cos de doctrina, un conjunt de coneixements al qual hem de referir-nos com si fos una Bíblia, sinó més aviat és quelcom que ens ensenya a avaluar concretament la situació històrica en la qual ens trobem. No és filosofia en el sentit occidental tradicional del terme, o sigui, la filosofia com un conjunt de conceptes més o menys divorciats de l'activitat normal de la vida dels homes. El marxisme-leninisme fon la filosofia amb una certa comprensió pràctica que ens permet d'esdevenir agents de la història i modificar el món.

La filosofia occidental, com a tal, oposada al marxisme-leninisme en general, ha actuat com mitjà d'apologia de l'estat actual de les coses al món. Això no vol dir que no hi hagi nombrosos grans de veritat en un bon tros de la filosofia burgesa. Però aquestes veritats no poden, en cap cas, esdevenir realitats mentre no siguin nodrides d'aquesta comprensió científica que ens ensenya com cal actuar perquè això canviï.

El marxisme-leninisme és una filosofia que ha esdevingut ciència. Ens permet entendre, no sols el que és la història, el que és el capitalisme, sinó també com posar terme al capitalisme i, a partir d'aquí, com fer

realitat el sentit en què avança la història: la dissolució de la societat dividida en classes.

El marxisme-leninisme és arma. És arma molt pràctica que caldria utilitzar per a vèncer les tendències regressives de la història i permetre l'alliberament dels treballadors arreu del món.

Pregunta: ¿És el marxisme-leninisme el que t'ha dut a ingressar al partit comunista?

Resposta: Ja he tingut ocasió de dir moltes vegades que em considerava marxista-leninista abans d'ingressar al partit. En retornar d'Europa, on vaig estudiar alguns anys, sentia la necessitat de buscar una organització mitjançant la qual jo pogués expressar el meu compromís.

Quan treballava en el moviment d'alliberament dels negres al sud de Califòrnia vaig conèixer membres del partit els quals, al meu entendre, copsaven de la manera més concreta, d'una manera irresistible, els problemes que tenien plantejats els negres i, més generalment, els treballadors. Durant aquell període, poc abans de prendre la decisió d'ingressar al partit comunista, vaig treballar amb els comunistes, comunistes negres com Franklin i Kendra Alexander, Charlene Mitchell, dels quals vaig aprendre molt sobre l'edificació d'un moviment de masses veritable entre el poble negre. Vaig comprendre com era important de projectar, a cada nivell del combat, el socialisme com objectiu final, com a única base justa per l'alliberament negre.

Afegiré a tot això que aquell fou un període en el qual eren nombrosos els negres que es deien -abusivament- "maexistes-leninistes", que insistien en què calia ésser prudent en abordar el problema del comunisme amb els negres i en identificar-nos amb el moviment comunista internacional per tal de no alienar-nos les masses. Aquelles persones deien que els negres creien en mites i en la propaganda del govern que ha enfosquit el comunisme; que, per tot això, els negres no

serien receptius a les idees marxistes-leninistes.

Però els comunistes amb els quals jo treballava i que vaig poder conèixer personalment sempre subratllaren que la por al comunisme que hom podia trobar entre els negres i la gent de color era molt més fàcil de superar que l'anticomunisme profund que preval als Estats Units.

Pregunta: ¿Què t'ha donat l'adhesió al partit comunista? ¿En quina mesura ha ajudat la vostra lluita?

Resposta: Des de la meua adhesió he après molt sobre la lluita i la revolució, tant en sentit teòric com en el de la pràctica. Concretament, he après el que significa dir que l'alliberament del poble negre només pot ésser concebut en el marc de la lluita pel socialisme, del combat que han de dur els treballadors d'aquest país.

Històricament, el partit ha reconegut la significació capital del moviment d'alliberament negre en la lluita general pel socialisme, i això segueix vigent. La posició del partit sobre aquesta qüestió afirma la importància dels aspectes nacionals i, a l'ensem, el lligam necessari de l'alliberament negre i les altres lluites d'alliberament nacional amb el moviment obrer. El partit reconeix el paper dirigent que han d'assumir els treballadors negres i els altres treballadors de color en l'empenta revolucionària que, al capdavant, ha de transformar l'estructura de la societat capitalista.

Quan parlem dels obrers negres ens referim a la força més militant dins del moviment obrer. Ens referim als treballadors negres que han assolit un nivell de consciència i de militància que permet de fer avançar la lluita per l'alliberament nacional però, també, establir els sementals apropiats per la classe obrera en el seu conjunt.

Són aquestes les coses que he pogut concebre amb

major claredat des que treballa amb els camarades en el nostre partit.

Pregunta: Quan el partit comunista va proposar que la lluita pel teu alliberament amb fiança esdevingués el moll de la campanya política per la teva defensa, foren nombrosos els qui criticaren aquesta actitud, qualificant-la de concepció "liberal", "reformista", típica -segons ells- dels comunistes. És evident que tu no penses com ells, ¿no?

Resposta: A l'interior del partit i entre els no-comunistes participants en la campanya, s'ha discutit molt sobre la significació d'aquesta, sobre el sentit de la campanya perquè jo fos alliberada amb caució.

El contingut essencial d'aquestes discussions feia referència al fet de saber si la campanya tindria un caràcter purament reformista o si corresponia al nostre objectiu final: la creació d'un poderós moviment revolucionari.

Com passa sovint, la dicotomia reformista-revolucionària era un dilema fals. Plantejar la qüestió en aquests termes equivalia a enfosquir els veritables objectius de la campanya per la meua llibertat amb caució. Parlar de crear una defensa de massa entorn d'un presoner polític no té sentit si no es busca la manera d'utilitzar els canals més eficaços per arribar a les masses. Pel que fa referència al meu cas, la campanya per assolir la meua llibertat sota caució era un d'aquells canals. La campanya va atreure dotzenes de milers de persones al moviment per la meua defensa. Gent que hagués vacil·lat en prendre una posició afirmant la meua innocència; gent que hagués vacil·lat en comprometre's amb els aspectes més militants de la campanya, no van rebutjar d'expressar llur suport a la meua llibertat sota caució. És fàcil de comprendre que se'm negava un dret del qual tot ciutadà nord-americà ha de gaudir -abans d'ésser jutjat tothom és considerat innocent-, dret del qual es desprèn la llibertat sota caució. I això, per altra banda, subratlla

va la repressió a la qual jo era sotmesa pel fet d'ésser membre del partit i pel meu compromís amb el moviment d'alliberament dels negres.

És interessant indicar que algunes persones, a l'esquerra, havien criticat el Comitè nacional unificat constituït pel partit perquè, segons ells, esmerçava massa energia en la campanya per la meua llibertat sota caució; d'aleshores ençà són nombroses les persones que, havent pensat d'aquella manera, han rectificat llurs posicions i reconegut que l'actitud del Comitè era justa.

Per abordar un altre aspecte d'aquesta campanya, moltes persones tenen una tendència a no veure, en el meu alliberament sota caució, més que el resultat de la decisió del Tribunal suprem relativa a l'abolició de la pena de mort. Cal no subestimar la importància d'aquesta decisió, però s'ha d'entendre com el resultat de les pressions efectuades per la lluita de masses sobre la qüestió de les presons i dels presos polítics. De la mateixa manera, la meua llibertat sota caució no és, senzillament, un efecte secundari de la decisió d'abolir la pena de mort. Efectivament, a Califòrnia, i àdhuc al si del Comitè de Santa Clara, hi ha gent a la qual ha estat negada la llibertat sota caució després d'aquella decisió del Tribunal Suprem. Dic això perquè el significat de la meua llibertat sota caució quedi ben clar.

Estic convençuda que sense la campanya del Comitè nacional unificat per la meua llibertat i la de tots els presos polítics, avui no em trobaria en llibertat. Quan aquesta ens fou comunicada el jutge ens informà que, en el curs de tot el sumari, havia rebut lletres i telegrames de tot el país i, virtualment, de cada un dels estats de la Unió, així com d'arreu del món. Ens va dir que no tingué temps de llegir tantes comunicacions però que les faria registrar per l'actuari. Les protestes massives que van néixer en el curs de la campanya per la meua llibertat sota caució figuren avui inscrites al sumari oficial del tribunal.

Haver assolit la meua llibertat sota caució és, veritablement, una victòria del poble; va més enllà del meu cas personal i ens demostra que un moviment de masses pot produir un poderós impacte en els medis dirigents. Pot servir, igualment, de precedent, en el sentit que, fins ara, els presos polítics han estat retinguts en presó preventiva durant llargs períodes, particularment els que eren acusats de delictes que podien ésser condemnats a mort.

La detenció preventiva es ja una condemna. En nombroses ocasions l'estat sap que no hi han proves, però, en mantenir els presos polítics en detenció preventiva durant mesos i, de vegades, durant anys, impedeix que juguin un paper dirigent, el paper que els toca jugar en les comunitats de les quals són part integrant.

La meua llibertat sota caució ha tingut i té, una gran significació pel moviment, perquè mostra la possibilitat d'assolir victòries populars i perquè els ensenyaments que conté per la nostra lluita, així com pel fet d'haver arrencat a la classe dirigent una arma del seu arsenal repressiu.

El partit comunista ha creat les condicions de tot això en subratllar la importància que tenien els lligams entre els pobles de tot el món en la lluita per assolir la meua llibertat sota caució.

(.....)

Pregunta: Més amunt has parlat del socialisme com objectiu de la lluita d'alliberament dels negres ¿Per què?

Resposta: Al meu entendre, la lluita que ha tingut lloc a Cuba i també a la República Democràtica alemanya contra els vestigis de racisme i d'antisemitisme que marquen la seva història, ofereixen un model a la lluita intensa i llarga que nosaltres hem de dur a terme.

Crec que molts negres no van comprendre els comunis

tes quan repetien que la lluita contra el racisme no pot situar-se a l'exterior del marc més ampli de la lluita per la desaparició del sistema capitalista. Sovint hom creu que, quan nosaltres diem: "La lluita contra el racisme és inseparable de la lluita contra el capitalisme", forcem el combat actiu i explícit contra el racisme. El que diem és que la lluita pel socialisme eliminarà, automàticament, totes les formes de racisme.

El poble de Cuba, mitjançant la revolució que ha dut a terme, ha destruït els fonaments del racisme existent al seu país abans de la revolució. Ha fet desaparèixer la necessitat econòmica del racisme, cosa que no significa que d'altres formes de racisme, a nivell de superestructura, d'actituds, hagin desaparegut. Quan vaig anar a Cuba, ara fa alguns anys, em vaig sentir profundament convençuda de la determinació del poble cubà per a continuar el combat contra el racisme i a fer-ne desaparèixer tots els vestigis culturals i personals.

A la República Democràtica alemanya és molt significatiu que el poble, per l'educació que els infants reben a l'escola i per diferents campanyes de solidaritat amb la lluita d'alliberament a l'Àfrica i amb la del poble negre als EE.UU., ha emprès, no sols un combat contra el racisme que formava part del seu passat, sinó que, a l'ensem, mena un combat per eliminar totes les formes de racisme arreu del món. Penso que seria esclaridor pels nordamericans de conèixer els manuals utilitzats sobre tot a les escoles primàries de la República Democràtica alemanya. Hom hi descobreix una consciència molt viva de la necessitat d'eliminar totalment tota forma de superioritat i d'inferioritat racials. Penso que la lluita contra el racisme a la RDA ens dona lliçons extremadament importants.

LA U.R.S.S. ALS CINQUANTA ANYS

per Pere Bosch

Fa unes setmanes, una delegació del Partit Comunista d'Espanya ha realitzat un viatge d'estudis per la Unió Soviètica, invitada pel Comitè Central del P.C.U.S. amb motiu del 50 aniversari de la seva Constitució. El camarada Pere Bosch va formar part, representant la redacció de Treball, de l'esmentada delegació que va visitar les regions de Moscú, de Leningrad i Sibèria Oriental. Publiquem a continuació les seves impressions.

La U.R.S.S. és un Estat multinacional en el qual conviuen cent nacionalitats diferents: quinze Repúbliques soviètiques i vint Repúbliques autònomes, vuit regions nacionals autònomes i deu districtes nacionals també autònoms. Té una població de més de 250 milions d'habitants, distribuïts en una superfície no gaire més petita que la del continent africà. La U.R.S.S. és un país extraordinàriament divers. La naturalesa, el clima, la vegetació i el caràcter de la gent són profundament distints. Però, amb tot, hi ha una unitat profunda i monolítica, molt més important que la diversitat exterior, sustentada per una mateixa base social i econòmica.

La U.R.S.S. s'ha transformat i avui és una gran potència. De la Rússia anterior al 1917 a la U.R.S.S. actual hi ha

una diferència immensa, que prova d'una manera concloent -independentment dels errors que es puguin cometre en la seva construcció- la superioritat del socialisme damunt qualsevol altre sistema social. El desenrotllament de la indústria i de l'agricultura, les conquestes en els camps de l'educació i de la ciència, són els trets més destacats d'un procés que els treballadors i els ciutadans de la U.R.S.S. ratifiquen cada dia amb llur gran esforç.

LA TRANSFORMACIO INDUSTRIAL I AGRICOLA

Abans de la revolució, la indústria russa, concentrada en unes quantes zones de la part occidental del país, representava la vinticinquena part de la produc

ció mundial. Avui representa una mica menys de la quinta part. Des de llavors, la indústria s'ha estès per tot el país, dotant cadascuna de les nacions i regions que la integren d'una base per al progrés econòmic i cultural i per a l'explotació dels propis recursos naturals.

Sibèria és un exemple del grandió desenvolupament industrial soviètic. Amb una superfície geogràfica de dimensió equivalent a la dels Estats Units, la regió siberiana basa la seva economia en els enormes recursos naturals de què disposa, en l'aigua i en el carbó barat de les seves mines. S'han creat unes centrals hidro-elèctriques realment gegantesques, per exemple la de Bratsk, la més gran del món (produeix 24.500 milions de kilovats-hora, tant com tot el país en 1934), construïda al mig de boscos impenetrables, al riu Angara, i les de Krasnoiark i Irkutsk. Sibèria posseeix també importants plantes de fabricació d'alumini, complexes per a l'explotació de la fusta i avançades indústries elèctriques i de maquinària. El desenvolupament de la indústria ha facilitat la creació de grans ciutats: Novosibirsk, Irkutsk i Novrilsk i d'altres. Novosibirsk, edificada en terres que en 1911 eren propietat de la família tsarista, té avui un milió dos-cents mil habitants. Irkutsk s'ha convertit en una ciutat de dos milions i mig. I Novrilsk ha estat construïda damunt el gel permanent encaixant-hi els pilons de ciment armat que aguanten els edificis.

A la Sibèria d'avui, que no fa pas tant de temps va ésser centre de depor-

tacions en massa, ha esdevingut realitat el somni que Gorki va expressar amb aquesta frase: "Les fabuloses escenes de la Sibèria del futur ens sorprenden per llur esplendor...". Però els progressos industrials són també immensos a Moscú, a Leningrad i, en general, a tota la Unió Soviètica.

L'Agricultura també ha canviat fonamentalment. L'adopció de mètodes cooperatius i la mecanització del treball rural han transformat el camp. Moltes terres abans verges i ermes, produeixen ara cereals, hortalisses i forratges per al bestiar. Per exemple, a la regió d'Irkutsk, on la temperatura mitja anual és de menys de zero graus i el període vegetatiu només és de noranta dies, hi ha prop de dos milions d'hectàrees de terra conreada i s'hi produeix més blat que no necessita la regió i fruita i hortalisses de la millor qualitat. I en moltes zones semiàrides, hom se sorprèn de trobar a l'estepa oberta extenses faixes de bosc que donen al paisatge un caire insospitat.

El ritme actual de creixement de la indústria i de l'agricultura és molt important i els índex de producció agrària i industrial previstos pel Pla quinquenal vigent són superats en molts casos pels treballadors i camperols soviètics.

Aquests darrers temps ha augmentat considerablement la producció de béns de consum que, en el període 1970-1975 s'incrementarà encara, segons el Pla, en un 49 per cent. Aquest increment, que lògicament s'ha de produir sense descuidar la indústria pesada i bàsica,

incidirà remarcablement en el nivell de vida del poble. La seva "renda per capita" augmentarà durant el mateix període en un 31 per cent. En algunes zones del país es produeix un procés d'incorporació de la gran indústria a la producció de béns de consum.

Sens dubte el desenvolupament de la producció és avui la preocupació fonamental del partit i del govern de la U.R.S.S. També les masses populars dediquen llurs entusiasmes i energies a la millor realització d'aquesta tasca. "Per a desenvolupar la producció -ens deia un dirigent del partit a Sibèria- contem amb la iniciativa creadora de les masses i amb allò que constitueix la nostra reserva principal: l'actitud socialista envers el treball".

D'acord amb les directrius aprovades pel XXIV Congrés del P.C.U.S., l'augment de la productivitat i el progrés tècnic són els elements essencials del desenvolupament econòmic.

L'EMULACIÓ SOCIALISTA

Fedorov, obrer de la fàbrica de construccions mecàniques "Lenin", de Leningrad, és cap d'una de les brigades comunistes del seu taller. "Després de la guerra -ens diu,- ens vam reunir cinc comunistes i vam fundar una brigada. Es tractava d'aconseguir que el nostre treball resultés més productiu a base de compartir col·lectivament les experiències de cadascun i d'ajudar-nos mútuament i, així, experimentar i posar en pràctica nous mètodes. Es clar que ens

ajudaven els tècnics, però el cert és que els uns apreniem dels altres i anàvem augmentant la producció. Després vam incorporar uns quants joves a la brigada i els més experimentats fundàvem noves brigades i així successivament. Tot això, ja fa quinze anys. Ara, els membres de la brigada fem en quatre dies la feina que, d'acord amb el Pla, havíem de fer en cinc. Al meu taller hi ha vint-i-set brigades i, a cada brigada, de tres a vint militants. Una brigada de dotze obrers va realitzar l'any passat totes les previsions del Pla 124 dies abans del terme". Les brigades comunistes, anomenades així pels mateixos treballadors de les respectives fàbriques, són molt nombroses arreu del país. I són també nombrosos els tallers comunistes.

Aquesta experiència concreta ens mostra el paper de l'emulació socialista en el desenvolupament de la producció. L'emulació al treball és un element essencial per al compliment de les tasques assignades pel Partit i per l'Estat. I per això els soviètics hi atorguen una gran importància.

El progrés tècnic i la seva assimilació pels obrers és una altra preocupació fonamental dels dirigents de la U.R.S.S. i el procés de preparació dels quadres tècnics en aquest sentit es produeix a dos nivells: la mateixa empresa facilita l'aprenentatge, la qual cosa fa que un alt percentatge de directors de fàbrica, enginyers i quadres qualificats, en general, han estat simples treballadors; d'altra banda, molts obrers assisteixen a diverses escoles professionals. A la fàbrica "Lenin", per exemple, més de 450 fills

d'obriers estudien a l'Escola Tècnica de l'empresa. Aquesta escola compta, a més a més, amb una escola nocturna de formació professional i amb un institut d'ensenyament superior on, després de la jornada laboral, estudien els mateixos treballadors.

A la U.R.S.S., com veurem més endavant, el nivell científic-tècnic assolix índexs superiors als de qualsevol país desenrotllat del món, compresos en molts aspectes els dels Estats Units d'Amèrica.

Un tercer factor impulsor del desenrotllament de la producció és —per bé que en mesura inferior als esmentats: l'actitud socialista envers el treball i les conquestes de la ciència i de la tècnica— la relativa descentralització en l'elaboració dels plans econòmics, perceptible d'uns anys ençà, i consegüentment la major capacitat d'iniciativa de què gaudeixen les empreses. El procés de descentralització, tanmateix, es produeix amb excessiva lentitud i, en general, l'estímul de la productivitat que es vol aconseguir amb la introducció de nous criteris i amb la fixació de més índexs de rentabilitat autonòmicament per les mateixes empreses, resulta frenat pel fet de no augmentar perceptiblement la participació dels obrers a la gestió. En el fons, el problema és sens dubte més profund: es tracta d'un desenrotllament insuficient de la democràcia socialista, al qual ens referirem breument més endavant.

LES CONQUESTES CIENTÍFICO-TECNÍQUES

Les conquestes de la ciència i de la tècnica soviètiques són extraordinàries. Prop de Novosibirsk es va crear fa tretze anys una "Ciutat de la Ciència", on viuen actualment cinc mil científics. Dinvuit institucions d'ensenyament superior, una biblioteca científic-tècnica amb més de cinc milions de volums i una ciutat universitària són alguns dels trets principals d'aquesta ciutat. També s'hi ha fundat una rama siberiana de l'Acadèmia de Ciències de la U.R.S.S. amb desenes d'acadèmics i membres corresponents i més de mil treballadors científics. La simple enumeració d'alguns instituts d'aquesta Acadèmia, dita Akademogorodok, ens dona una idea del treball que realitza: institut de matemàtiques, instituts de física, de termofísica, de química inorgànica, d'automatització i electrometria, de cinètica, d'hidrodinàmica i altres.

Evidentment, la "Ciutat de la Ciència", on s'elaboren nombrosos projectes per a aplicar a la indústria i a l'agricultura, no és un exemple aïllat. Veiem algunes dades: en 1913, als establiments russos dedicats a l'ensenyament superior hi havia uns deu mil homes de vocació científica entre investigadors, professors i ajudants. Ara són un milió: la U.R.S.S. compta amb més de la quarta part dels científics del món i el nombre de membres de la seva Acadèmia de Ciències s'ha multiplicat per 200, mentre, al mateix temps, s'ha centuplicat el nombre de publicacions científiques editades al país. En 1970, l'Estat va

destinar 13.000 milions de rubles a la investigació científica i les assignacions complementàries de que cada ministeri disposa per a la investigació duplicuen l'esmentada quantitat. De passada, recordem que a tot Espanya hi ha 2.500 científics, 500 menys que a la ciutat de Novosibirsk, 3.500 menys que a la regió siberiana d'Irkutsk...

A Akademogorodok, vam tenir ocasió de conviure unes hores amb els científics. "Els homes de ciència que treballem ací no estem isolats -ens va dir el rector de la Universitat-. Al costat de la nostra ciutat hi ha Novosibirsk, gran centre industrial amb un índex molt elevat de població obrera. Aquí mateix treballen a la construcció més de 5.000 persones amb les quals vivim normalment. Tenim un contacte estret amb els estudiants. Akademogorodok no és, doncs, una mena d'"illa de savis" aïllada del món. Tot el que passa al món ens atany. La ciència no admet la neutralitat. Molts són membres del partit, altres treballen als soviets i tots contribuïm conscientment a l'engrandiment de la nostra pàtria socialista. D'altra banda -i evidentment no és el menys important- ens ocupem de difondre els coneixements científics entre les masses. Així, per exemple, vos-tès poden adquirir la revista "Conocimiento", que compta amb uns 18.000 subscriptors a Novosibirsk, on és editada.

UNA DE CADA TRES PERSONES ESTUDIA

En 1917, el 80 per cent de la població de Rússia no sabia llegir ni escriure i només 1 milió 400 mil habitants dels 165

milions tenien un ensenyament superior al primari. En canvi, avui, una persona de cada tres, estudia. Totes les formes d'estudi són gratuïtes. Des que els soviets prengueren el poder, les escoles de la U.R.S.S. han format més de 8 milions d'especialistes amb instrucció superior i més de 12 milions amb qualificacions secundàries. Només a Leningrad, el nombre d'estudiants universitaris és superior al total de l'Estat espanyol. A la ciutat de Bratsk -200.000 habitants-, hi ha quaranta-cinc escoles normals, deu escoles d'instrucció superior per a obrers i set de peritatge tècnic. Sense comptar la capital, la regió de Moscó té 2.500 escoles d'ensenyament general amb un total de 900.000 alumnes i nou centres d'ensenyament superior on estudien 60.000 estudiants. A Novosibirsk el nombre d'universitaris s'eleva a 130.000 (per una població de 1 milió 250 mil habitants) i a Irkutsk (dos milions i mig de persones) cursen estudis superiors i mitjans més de 600.000 joves. Hem presentat unes dades fredes. Enllà de les dades hi ha una constant preocupació soviètica: formar milions d'homes i dones per al futur desenvolupament del país.

LES MASSES TENEN RESOLTES LES NECESSITATS IMMEDIATES

Una de les conclusions fonamentals a què arriba un visitant de la Unió Soviètica és que les masses populars tenen resoltes les necessitats morals i materials més immediates. A Leningrad vam tenir ocasió de passar unes hores a casa s'un obrer metal·lúrgic de qualifica

ció mitjana. Viu amb la seva muller, treballadora textil, i una filla de 15 anys, en un pis confortable de tres habitacions, pel lloguer del qual la família paga 12 rubles mensuals. El pressupost familiar s'eleva a 400 rubles. Tènia, la filla del matrimoni, estudia a l'Institut de la fàbrica on treballa el seu pare. "Després de la guerra -Leningrad es va defensar heroicament durant 900 dies encerclat per les tropes hitlerianes- les nostres condicions de treball i de vida en general, s'han transformat radicalment -ens diu el cap de família. Nosaltres hem donat tot el que teníem per a la defensa i l'engrandiment de la nostra pàtria i ara ens sentim amos del present i de l'esdevenidor. Per això estem contents".

a) Habitació:

Hom veu sorgir noves barriades a totes les ciutats soviètiques. Entre els edificis aixecats entorn cada eix de tràfic, la verdor és abundant. A la monotonia i monumentalitat de les construccions de l'època staliniana, succeeixen ara edificis funcionals, en la realització dels quals es combinen materials tan tradicionals com el marbre i la fusta amb d'altres com l'alumini, el ciment i les grans planxes de vidre. El ritme de construcció és extraordinari: es construeixen prop de 110 milions de metres quadrats de superfície habitable a l'any.

"Els pisos són construïts per l'Estat -ens diu un dirigent dels sindicats- i concedits gratuïtament als treballadors. Aquests paguen un lloguer equivalent al 4 per cent del pressupost familiar per terme mig. Així, moltes famílies de tres

persones paguen 4 rubles al més, una mica menys del que costa una ampolla de bon vodka. En els darrers 35 anys, el lloguer, no ha augmentat ni un còpec. Ens proposem de suprimir el lloguer, però encara no ens és possible perquè, el problema de l'habitable, no el tenim totalment resolt. Cal fer-se càrrec que la Rússia tsarista només tenia 180 milions de metres quadrats de superfície habitable i que, durant la gran guerra pàtria, els nazis van destruir més de 1.700 ciutats."

No tots els pisos són propietat de l'Estat. Molts han estat construïts en règim cooperatiu pels mateixos treballadors, a base de crèdits estatals.

b) Salari i preus:

El salari representa el 75,79 per cent de les percepcions econòmiques dels treballadors soviètics. Ben lluny de tota discriminació per motius de sexe, edat o nacionalitat, la quantitat i la qualitat del treball realitzat són els índexs fonamentals per a la fixació del salari.

Per bé que el salari base estigui fixat en 60 rubles, el salari mitjà és molt superior a aquesta quantitat. Veiem unes dades: els metal·lúrgics guanyen per terme mig 150 rubles i els obrers de les altres rames industrials 143. Els enginyers i tècnics guanyen en general de 30 a 40 rubles més que els treballadors de qualificació mitjana, però llur sou és inferior al dels obrers altament qualificats. Al camp, els salaris percebuts pels col·lectors són inferiors, però aquests compten amb d'altres ingressos derivats de la venda directa al mer-

cat de productes que no pertanyen a la col·lectivitat.

A la U.R.S.S. hi ha evidents diferències salarials, per bé que s'observa una lleugera tendència a reduir-les. Per exemple, els darrers deu anys, la diferència salarial entre un enginyer i un obrer s'ha reduït en un 35 per cent si fa o no fa. Afegirem unes dades obtingudes durant la nostra visita a fàbriques i a d'altres institucions soviètiques. A la fàbrica de construccions mecàniques "Lenin", de Leningrad, uns fonedors cobren 400 rubles, el director 330; el salari mig és de 125. A la fàbrica d'alumini d'Irkutsk, el salari mig és de 220 rubles; al complex de la fusta de Bratsk, de 241; i a la factoria alumínica de la mateixa ciutat de Bratsk, de 330. Una muniadora de vaques de la Sibèria Oriental percep de 150 a 200 rubles, un 40 per cent menys que el primer secretari del Partit en una població mitjanament important de la mateixa regió. Els científics d'Akademogorodok cobren, de 135 rubles el simple col·laborador, a 500 el doctor en ciències-cap del laboratori...

En relació amb els salaris, els preus dels productes de consum popular són baixos. El control estatal i l'efectiva participació sindical en la fixació i modificació dels preus són com una mena de vacuna eficaç contra l'encariment del cost de la vida. El pa i la llet i els seus derivats, la carn i, en general, els productes alimentaris són assequibles a totes les butxaques. Alguns aliments es venen ara al mateix preu de fa

desenes d'anys. I cal afegir que les empreses cobreixen el 25 per cent de les despeses alimentàries dels treballadors i que alguns centres de treball distribueixen menjades gratuïtes a determinades categories d'empleats. Pel que fa als articles considerats de luxe (aparells electrònics, joies, etc.) només els turistes els poden trobar a preus irrisoris a les tendes especialitzades.

c) Assegurances socials:

L'Estat soviètic assigna un pressupost d'uns 20.000 milions de rubles (xifra de 1972) a les assegurances socials, administrades pels sindicats. Els subsidis i pensions completen el pressupost de la família treballadora, augmentant la seva prosperitat material. Cal tenir en compte que el pressupost estatal per aquest concepte es nodreix de les assignacions que aporten les empreses, els establiments i institucions i no de les retencions sobre els salaris dels obrers. Els fons així aconseguits es distribueixen en pensions de vellesa, subsidis per incapacitat temporal, per embaràs i part, en mesures d'ordre profilàctic i sanitari, i d'altres tendents a garantir el repòs dels obrers.

També en aquest aspecte cal presentar unes dades: Un treballador malalt percep el 50 per cent del salari real, segons l'edat i els anys que fa que treballa. Els homes es jubilen als 60 anys i les dones als 55 amb una pensió equivalent al 40-50 per cent del salari. Tanmateix, molts obrers, arribada l'edat de la jubilació, prefereixen seguir tre

ballant i, en aquest cas, al mateix temps que el salari, cobren, a més, la pensió que els correspon. Els subsidis per invalidesa o per pèrdua del cap de família oscil·len entre 20 i 120 rubles, segons l'antigüetati la remuneració percebuda.

Cal destacar el paper dels Consells de les Assegurances Socials. Aquests funcionen a cada fàbrica i depenen del Comitè sindical, elegit pels treballadors. Entre d'altres, llurs funcions són les d'atribuir els subsidis, vigilar la seguretat del treball, assegurar el correcte funcionament dels hospitals, clíniques i dispensaris, distribuir les places dels sanatoris i cases de repòs i assegurar guarderies, jardins d'infants i campaments de pioners per als fills dels treballadors.

Els sindicats tenen els propis metges, que dirigeixen el control i l'assistència sanitària dels obrers i empleats i adopten les mesures adequades de lluita contra les enfermetats. Totes les formes d'assistència mèdica són a la U.R.S.S. completament gratuïtes i moltes empreses compten no solament amb dispensaris als tallers sinó també amb propis hospitals i clíniques on són atesos i tractats els treballadors i llurs famílies. Precisem que els sindicats controlen directament 18.000 centres mèdico-assistencials distribuïts per tot el país, entre ells, 440 sanatoris, 533 cases de repòs i 560 bases turístiques de descans. El 20 per cent d'aquests centres també són gratuïts; als altres, el beneficiari abona solament el 30 per cent del cost per l'assistència que se

li presta.

A més dels hospitals, clíniques i sanatoris nocturns d'observació i de tractament profilàctic, moltes empreses posseeixen instal·lacions cultural-recreatives, sotmeses al control sindical, per exemple, els clubs, palaus de cultura, llars roges, estadis esportius i d'altres.

d) Jardins d'infants i campaments de pioners.

El coneixement d'un jardí d'infància és una experiència interessant. Vam tenir ocasió de visitar el de la fàbrica de cables de Txelekhov, a 30 quilòmetres d'Irkutsk, Sibèria, on 14 educadors es turnen per atendre 140 nois i noies, per edats, d'uns mesos fins a set anys, en grups de vint-i-cinc. Els nens hi reben una educació multifacètica, començant el procés de la seva formació cultural i humana, en llengua materna. El cost mensual per nen s'acosta a uns 50 rubles, dels quals els pares en paguen 8 i mig com a mitjana, oscil·lant segons sigui més o menys elevat el pressupost familiar. En aquesta mateixa ciutat de Txelekhov, de 30.000 habitants, hi ha uns altres 21 establiments pre-escolars del mateix caràcter.

Els campaments de pioners, que acullen per l'estiu nois i noies d'onze a catorze anys, fills dels obrers i empleats soviètics, estan situats als millors indrets de cada regió entre rius i boscos, autèntiques ciutats infantils foses amb la naturalesa. Al campament de la fàbrica "Lenin", que també vam visitar, hi ha 500 nens. Dotze d'ells, ele

gits per llurs companys, formen el Consell de Pioners que, d'acord amb l'assemblea general i amb l'ajut de joves de la Joventut Comunista, programa les diverses activitats del campament: conreu del camp, feines artesanals, pràctiques esportives, artístiques i culturals... Organitzats en diverses brigades, els nois desenrotllen llurs activitats com en un joc. Posseeixen un taller de pintura i escultura, un jardí botànic, una petita granja, un laboratori, una biblioteca amb més de 2.500 llibres, un club per a concerts i cinc o sis camps d'esport. Afegim-hi que la família de cada noi paga només el 10 per cent de les despeses que pugén a uns 120 rubles per nen al mes.

EL TREBALL IDEOLÒGIC DEL PARTIT

Junt amb l'augment de la producció i l'atenció a les necessitats de les masses, hem observat en els comunistes soviètics una preocupació fonamental: el reforçament del treball ideològic. Un dirigent moscovita del Partit ens explica: "Naturalment, un dels aspectes del treball ideològic és la formació marxista-leninista dels militants. Facilitem aquesta tasca mitjançant estudis especials a tres nivells diferents: seminaris teòrics per a camarades amb instrucció superior, escoles de fonaments de marxisme-leninisme per a comunistes amb coneixements de tipus mitjà i escoles polítiques de base per a joves amb preparació encara insuficient. D'altra banda, comptem amb autèntiques universitats noctur-

nes on es formen els propagandistes. Solament a la nostra regió, estudien en aquestes universitats 38.000 joves". I continua: "Es clar que del que es tracta és de desenrotllar un veritable treball entre les masses, de fer encara més sòlida llur identificació amb els principis que informen el nostre Estat, que prenguin en llurs mans amb entusiasme les tasques del nostre Partit. En aquest sentit i a part del treball que naturalment realitzen els col·lectius del Partit, els mitjans de comunicació social, etc., els "divendres col·lectius" representen una pràctica interessant. Als barris hi ha clubs polítics on, cada divendres, els nostres propagandistes discuteixen obertament amb les masses les qüestions de principi i els aspectes concrets de les tasques actuals del Partit. Naturalment, també organitzem xerrades i discussions a les empreses, koljoses, centres d'ensenyament i diferents institucions. En general, aquestes experiències ens ajuden a millorar el nostre treball i ens posen de manifest com el poble s'identifica amb nosaltres.

Un altre aspecte del treball del P. C. U. S., sobre el qual s'insisteix sobre tot després del XXIV Congrés, és el millorament de la qualitat dels militants, tasca que els comunistes soviètics tracten de complir incorporant a l'Organització un nombre d'obriers cada cop més gran. Així, per citar només dos exemples, tant a Moscó com a Leningrad, no menys del 70 per cent dels nous militants són treballadors manuals.

L'INSUFICIENT DESENROTLLAMENT DE LA DEMOCRACIA SOCIALISTA

Lògicament, a cap observador de l'actual societat soviètica i molt menys a un observador comunista, li poden escapar certs aspectes negatius que actuen com un fre en el procés de desenrotllament, algunes manifestacions concretes dels quals ja hem descrit anteriorment.

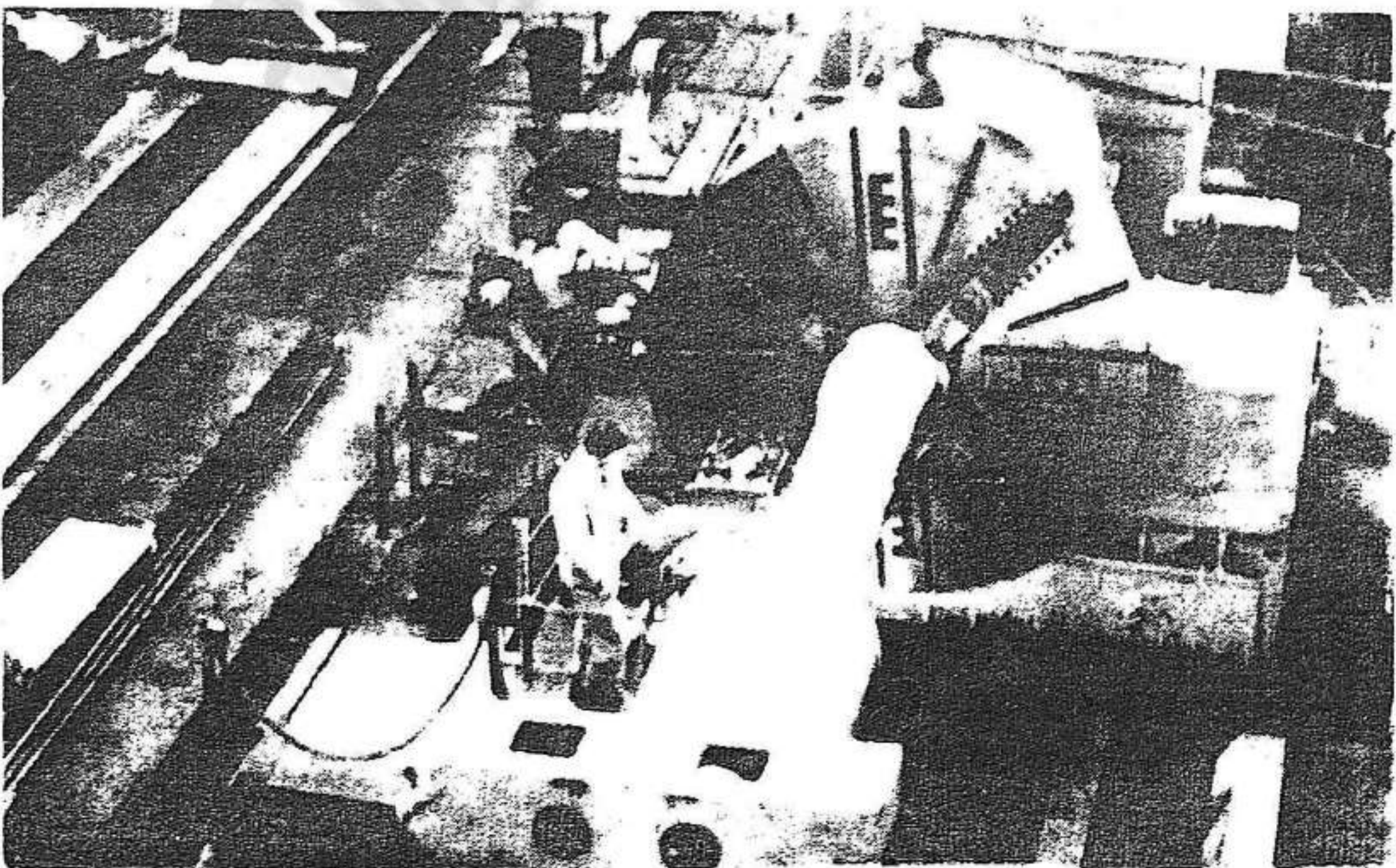
Veiem un reflex evident d'aquesta situació: el secretari del comitè sindical d'una important empresa metal·lúrgica de Leningrad va respondre a una de les nostres preguntes sobre el paper dels sindicats tal com segueix: "Els Sindicats són l'escola del comunisme. L'ur tasca principal consisteix en educar llurs membres en l'esperit del marxisme leninisme, en l'internacionalisme proletari. Per al compliment d'aquesta tasca comptem amb la nostra força principal:

la direcció del Partit". En poques paraules, aquest dirigent sindical soviètic explicava clarament com és concebut en la pràctica política el paper dels Sindicats.

No és possible dir en quina mesura aquests fenòmens negatius -les profundes arrels dels quals escapen al marc d'un treball de les característiques d'aquest article, que només es proposa de posar en relleu alguns dels trets més importants de la U.R.S.S. actual-, preocupa els dirigents soviètics. Però sí ens sembla evident que el Partit i el poble tenen en sí mateixos energies creadores suficients per a introduir les correccions oportunes en el procés.

En tot cas, als comunistes espanyols ens interessa d'extreure'n les experiències que ens són necessàries per a la nostra revolució.

Pere Bosch

DE LES LLUITES SOCIALS A ESPANYA. 1939-1951

Jordi VENTURA

Hem rebut l'article que publicuem a conti-
nuació: "De les lluites socials a Espanya
1939-1951", de Jordi Ventura.

Independentment de la nostra opinió sobre
alguns aspectes concrets, la importància
del tema ens fa pensar que la iniciativa
de l'autor en enviar-nos aquest article
per a la seva publicació pot obrir un in-
tercanvi d'opinions, una discussió si es
vol, o incitar d'altres estudiosos a no-
ves aportacions, tot el qual contribuiria
a l'establiment d'una visió més completa
i encertada d'un període, potser encara
massa recent i transcorregut en condi-
cions polítiques que no en faciliten una
informació adequada.

Es per això que publicuem l'article i que
reservarem a cada numero de "NOUS HORIT-
ZONS" un espai per a tots aquells que, suc-
cessivament, tinguin quelcom a dir-hi o a
aportar-hi. Respectarem la voluntat dels
autors de signar amb pseudònim o amb el
veritable nom.

CLASSE OBRERA I BURGESIA, DESPRES DE LA GUERRA CIVIL

Durant els anys subsegüents a la guerra civil, la classe
obrera espanyola en general adoptà una actitud relativament
passiva. Esclafada pel pes de l'aparell estatal, descoratjada
per la seva desfeta política i militar, delmada en les seves
capes més actives, sentia la propia impotència per a menar una

lluita oberta contra l'exploació.

Sense confiança en les forces pròpies, els treballadors primer posaren totes les esperances en l'esfondrament dels règims feixistes a Europa, i, després, en l'acció de la O.N.U. i de les "democràcies".

La diferència entre aquella mentalitat i la consciència revolucionària de què havien donat proves en 1936-1939, era sens dubte enorme. Però és que la situació era també radicalment diferent. Perquè la consciència revolucionària del proletariat no és una cosa adquirida una vegada per sempre: només se la fan seva unes amples fraccions de la classe durant els períodes en què per la convergència de factors polítics i materials determinats, la lluita de classes arriba a tenir una gran intensitat. Enfora d'aquests períodes, la consciència de classe de la majoria dels treballadors es manifesta sobretot al nivell elemental de consciència de la seva explotació i de la resistència en contra; aleshores, la influència de les ideologies burgeses pot ser molt gran dins del proletariat.

Això no vol pas dir que calgués començar-ho tot de bell nou, ja que l'experiència de les lluites precedents tornaria a sorgir, en començar un altre cop la lluita obrera, en les formes, el ritme, les finalitats del moviment. D'altra banda, l'evolució del capitalisme s'encarregà de destruir ràpidament les seves pròpies justificacions ideològiques: tot fusionant les exigències econòmiques i polítiques de la classe explotadora i situant-les a escala mundial, creà les condicions que podien menar alhora un pas enllà del nivell elemental de la lluita obrera i una desintoxicació dels treballadors en el pla ideològic.

Fos quina fos la importància del triomf militar de Franco, el seu significat essencial havia estat un significat de classe. Representava, efectivament, la liquidació transitòria però total de la lluita del proletariat i l'estabilització de l'ordre burgès a la península.

Els trets "originals" del règim franquista venien donats per les condicions particulars de l'evolució del país, de les seves forces polítiques i socials, però el seu significat profund anava més enllà del marc peninsular. El retorn a les formes totalitàries de govern després de vuit anys de democràcia (dels quals cinc no foren viscuts en règim constitucional, si no sota lleis d'excepció) que havien vingut després de set anys de dictadura, demostrava clarament la ineficàcia de les insti-

tucions democràtiques de la mena clàssica com a instrument de domini per a la classe explotadora. Fou una experiència que la burgesia espanyola no oblidarà fàcilment i que, d'altra banda, ve a afegir-se a la que havien tingut les classes dominants arreu del món.

El règim de Franco, si bé demostrà que podia actuar com una excel·lent camisa de força per als obrers, en canvi no sabé afrontar amb un mínim de coherència i d'eficàcia els problemes que se li presentaven a la classe dominant l'endemà de la guerra civil i en el curs dels anys següents. La indústria espanyola es trobava en plena estagnació. Mètodes rutinaris de fabricació, envelliment de l'utilitatge, escassa productivitat (en certa forma, compensada per una explotació desenfrenada dels treballadors), possibilitats molt reduïdes d'exportació. Quant als projectes mirífics d'inversions patronitzades per l'Estat, sovint foren paper mullat. O bé faltaren capitals o bé, més aviat, faltaren ocasions d'invertir-los en afers profitosos. Molts de negocis importants, com les mines, es trobaven sovint en mans de companyies estrangeres. Devorat per les despeses militars i policials, per l'Església i la burocràcia, el pressupost de l'Estat ni tan sols donava l'abast per arreglar les carreteres o renovar el material ferroviari. Per falta de divises, mancaven les primeres matèries; el carbó i l'energia elèctrica disponibles, amb prou feines servien per a les necessitats més elementals. Una de les conseqüències més greus, socialment i econòmicament, eren els destorbs paralitzants experimentats en la marxa de les fàbriques, que funcionaven amb escàs rendiment.

A l'agricultura, la situació no era pas millor. Segurament, mai no arribarem a poder mesurar de forma adequada el descontentament de les masses pageses, tot i l'època relativament daurada dels negocis efectuats en els moments més greus de l'escassetat de queviures i l'estraperlo del menjar. I és que, en contrapartida, hi havia una gran manca d'adobs, d'eines i maquinària, o de capitals, segons les regions i els casos. Les exportacions de productes (en els primers anys, i massivament, cap a l'Alemanya d'Hitler, en xifres que arriben a centenars de milers de quintars de patates, arros, llegums, etc.) es pogueren mantenir gràcies a una explotació intensificada de la mà d'obra i el sacrifici de les necessitats del mercat interior. Fins bastant més tard (juny 1947) l'Instituto Nacional de Colonización no inicià un tímid assaig d'aprofitament de les terres ermes, la construcció d'una xarxa de pantans i pre-

ses, problemes essencials de l'agricultura espanyola, d'altra banda arrossegats d'èpoques molt anteriors. En general, els mètodes de conreu seguien essent molt antiquats i les relacions de propietat eren fonamentalment les mateixes que en els segles anteriors. El rendiment de la terra, un dels més febles d'Europa.

L'ESTRAPERLO

De les resultants d'aquell estat de coses (que el franquisme contribuï a agreujar) no en patiren únicament els treballadors industrials o agrícoles i els pagesos de petites propietats. Llevat de la fracció que s'aprofitava de l'estraperlo - vertadera lumpenburgesia del país - els petits burgesos de les ciutats, alguns membres de professions liberals i les capes inferiors dels funcionaris també en reberen les conseqüències més immediates. En canvi, si el règim espanyol havia demostrat ser incapaç de donar una més gran eficàcia a l'aparell productiu, havia donat naixença a una extensa burocràcia estatal. Sense parlar de l'exèrcit, l'església i la policia, els altres òrgans d'administració i de control s'havien inflat desmesuradament; la burocràcia dels sindicats falangistes i dels altres sectors de la política oficial havien proliferat.

Aprofitadors del pressupost estatal, eren capes parasitàries que, a més, tendien a créixer els seus poders i a envair els terrenys privatis de la industria i el comerç. Sota la salvaguarda d'alts funcionaris, foren uns anys en què es constituïen societats per a l'explotació expressa de tal indústria o la venda de tal producte, més sovint que res basant-se en la mera possessió exclusiva d'una llicència importadora o del dret de distribució o un cupó d'una matèria determinada. L'avidesa d'aquells nous rics de l'estraperlisme només pot equiparar-se a la seva incompetència i a la seva corrupció. Arribaren a formar-se veritables bandes per a l'explotació de tal o qual branca de l'avituallament, de tal o qual municipi o administració pública, i les lluites internes, les maniobres polítiques i financeres de les capes altes d'aquells grups contribuïren a la incoherència de l'aparell governamental.

La bestiesa insensible d'aquells anys arribà a portar les coses a graus d'incoherència insospitats. Els gèneres alimentaris que, en principi, no eren susceptibles de passar-se (com ara les conserves) foren objecte d'una especulació endegada, no al seu eventual consum, sinó a una sobrepuja de preu com a mercaderia que, en època i llocs de fam, era escassa i per tant tendia a un augment constant de valor mercantívol, en passar

d'unes mans a unes altres.

L'estraperlo d'aleshores constituí, de fet, una acumulació inicial i massiva de capitals per a amples sectors de la vella o la nova burgesia. Un estudi que, ja fa temps, estic portant a terme, ha servit per a demostrar els orígens de la capitalització primera d'algunes grans fortunes barcelonines actuals, avui sobèrgues dominadores de la branca dels "serveis". El seu caràcter, de per si ja repugnant, augmenta en intensitat si considerem que, en una majoria de casos, fou feta directament a costa de la sang del poble, en gèneres tan vitals i bàsics com la roba i el menjar; el sucre, principalment, en els casos esmentats.

El nivell de vida dels treballadors era particularment baix sots de misèria, condicions de treball, d'higiene i d'allotjament extremament penoses, gairebé semblants a les dels començos de la revolució industrial.

A títol només indicatiu, i tenint en compte les diferències regionals i entre ciutats (molt sumàriament i degut a les òbvies dificultats de càlcul, quant a l'estraperlo sobretot) el terme mitjà del cost de la vida en una ciutat industrial de l'Espanya d'aleshores, calculat en temps de treball, devia ser el següent:

(N.- Per a facilitar la comprensió, hi afegim un càlcul semblant quant al cost de la vida a les ciutats franceses de la mateixa època.)

<u>Gènere</u>	<u>Temps de treball necessari per a comprar-lo</u>	
	<u>-ESTAT ESPANYOL-</u>	<u>-ESTAT FRANCES-</u>
1 kg de pa	70 m amb tarja de racionament. (Pa negre o de blat de moro, i en quines condicions!)	17 m
1 kg de carn	5 h (d'estraperlo)	2 h 57 m
1 litre de llet	2 h 20 m (pero n'hi havia de diversos preus i qualitats)	18 m
1 dotzena d'ous	12 h (d'estraperlo: gairebé mai de racionament)	1 h
1 kg de patates	2 h	15 m
1 kg de mongetes	30 m, amb tarja de rac.	51 m

	4 h 40 m (d'estraperlo)	
1 kg de cafè	2 h 45 m, amb tarja de racionament; 34 h 40 m (d'estraperlo)	5 h 11 m
1 kg de sucre	5 h 40 m, amb tarja de racionament; 26 h 42 m (d'estraperlo)	48 m
1 litre d'oli	3 h 20 m, amb tarja de racionament; 9 h 20 m (d'estraperlo)	2 h 13 m

Xifres que, baldament només tinguin valor d'indicis, son fàcilment contrastables amb unes altres que publicà monsenyor Olaneta, en un llarg article a "Ecclesia" de mitjan 1950. Comparant les condicions de vida a la Barcelona de 1949 amb les de 1936, els seus resultats eren consemblants als nostres, quant al fet de poder concloure amplament que la classe treballadora espanyola, de debò, passà fam durant molts anys.

LES PRIMERES REIVINDICACIONS LABORALS

Uns primers intents de vaga, més o menys espontanis (caldria arribar a un acord sobre el que, en aquest cas, ha de voler dir el mot) es manifestaren pel desembre de 1945, a Manresa, seguida després per d'altres llocs. La idea era la d'unes reivindicacions de tipus francament econòmic i fins, en alguns casos, amb una resistència comprensible per part dels treballadors a veure els seus interessos confosos amb unes causes políticament abstractes, quan allò que en realitat volien eren uns resultats immediats. Tanmateix, amb una mentalitat d'estat de setge del govern de l'època i les informacions que, sobre els rebrots sindicals clandestins, tenia la policia, la resposta fou brutal. "Se ha hecho justicia", diria llavors la Ràdio Nacional d'Espanya a Barcelona. "La justicia de la España de Franco". Era el que preceptuaven el Codi Penal i el de Justicia Militar, promulgats de poc, refermant el punt de vista del Fuero del Trabajo, per al qual els conflictes contraris a la producció constituïen "delitos de lesa Patria".

Quant a l'afamada i explotada massa obrera, aleshores més que mai tenia raons per a caure presonera de les il·lusions d'una "solució democràtica" de la seva misèria política, econòmica i social. Les declaracions de Potsdam havien condemnat el règim d'Espanya a romandre fora de les Nacions Unides a cau

sa "del seu govern, per raó del seu origen, de la seva naturalesa i de la seva associació estreta amb els Estats totalitaris" vençuts en la guerra acabada de poc. El govern republicà a l'exili, instal·lat a París, era reconegut per Mèxic i d'altres repúbliques iberoamericanes, així com per les democràcies de l'Est mentre que la O.N.U. (1946) condemnava el franquisme com una "amença potencial contra la pau" i recomanava la retirada dels ambaixadors a Madrid.

Una nota tripartita al respecte, signada en març d'aquell any pels governs de França, Gran Bretanya i els Estats Units, tot i que en realitat preconitzava la "no ingerència en els afers interiors d'Espanya" i prohibia el recurs a la violència, pogué ser interpretada com una promesa d'uns canvis no llunyans. I encara que les grans potències occidentals mai no reconegueren el govern a l'exili, França feia tancar les fronteres del Pirineu, des d'on entraven antics guerrillers hispànics a la resistència francesa, els maquis, decidits a organitzar la lluita armada contra el govern.

Tanmateix, posant a part els esforços i els sacrificis de nombrosos militants, els actes i les promeses se n'anaren com un foc d'encenalls. Les lluites intestines, l'intens aclaparament de les classes populars i, no cal dir-ho, l'acció ferma i determinada de les forces armades franquistes, palesaren sense una ombra de dubte la poca consistència del que, durant un lustre, fou la gran esperança constant: el triomf de les democràcies assenyalaria la fi del govern franquista espanyol.

De fet, l'actitud de les grans potències en esguard del franquisme sempre estigué basada en consideracions imperialistes que els feien parar esment, alhora, en uns objectius locals que els calia satisfer i unes preocupacions estratègiques que per molt que semblessin i fins poguessin canviar, no feien deixar de banda la necessitat constant de vetllar pels interessos d'un sistema consagrat. Comptat i debatut, i coincidint en això amb la burgesia espanyola, almenys des del 1937 el franquisme els hagué de semblar la forma més adequada per al domini del capitalisme a Espanya. Per això, en començar la "guerra freda" el famós cas espanyol i l'escàndol franquista dels anys 1945 i 1946 no tardaren a ser definitivament soterrats. Centre i amos del "món occidental", els Estats Units cercaven un doble objectiu: la consolidació del sistema capitalista i el seu propi domini a escala mundial. Ambdós aspectes foren aviat descriptibles en les actituds oficials que els americans, de mica

en mica, revelaren en esguard del govern espanyol. La seva actitud tenia, al capdavant, una lògica. I és que si calia consolidar el sistema estratègic occidental, també era necessari de consolidar el capitalisme d'Espanya. La mistificació de la propaganda realitzada durant la guerra mundial començà per això a esberlar-se amb rapidesa. I el que poc a poc anà passant, s'en carregà de destruir el mite de l'alliberament dels treballadors espanyols per les "democràcies".

La descoberta, lenta pero segura, que l'antifranquisme dels darrers anys havia estat una comèdia per a l'ús de la massa, féu comprendre que les grans potències "democràtiques" mai no havien pensat seriosament en un canvi polític al país i que, sostinguda pels Estats Units o per l'Alemanya hitleriana, la burgesia espanyola no minvaria la seva explotació ni aturaria l'agreujament constant del nivell de vida de les capes productores. En adonar-se de les relacions reals entre el govern franquista i els governs de les grans potències, els obrers començaren a pensar en la defensa pròpia, a base dels propis mitjans.

Així, la lluita obrera tornaria a començar. El 1 de maig de 1947, esclatava a la regió industrial d'Euskadi una vaga reivindicativa, destinada a durar 24 hores. L'elecció de la data no permet dubtar del to, almenys parcialment polític, del moviment, que cresqué en intensitat quan, per solidaritat amb els treballadors detinguts per la policia, es prolongà i estengué durant diversos dies. Com per atzar, l'endemà de l'inici de la vaga, 2 de maig de 1947, el govern promulgava la seva famosa "Llei contra el bandidatge i el terrorisme". Així, al cap de vuit anys de terror totalitari, era saludada la primera gran espurna de la lluita obrera, francament polititzada.

LES VAGUES DE 1951

Després de la vaga de 1947, vingueren tres anys durant els quals la resistència obrera només s'expressà de manera esporàdica i limitada. Però l'any 1951 nasqueren i es desenrotllaren una sèrie de vagues, amb una envergadura que demostrava un despertament general del proletariat.

Els fets s'iniciaren a Barcelona. El 23 de febrer hi hagué manifestacions dels estudiants contra la puja en els preus dels tramvies. El 24, alguns treballadors s'uniren als manifestants i alguns dels cotxes en servei foren atacats, provocant la intervenció de la policia; hi hagué ferits i les manifesta-

cions continuaren fins al 1 de març, dia en què pràcticament tothom participà a la "vaga dels usuaris" dels tramvies barcelonins. Centenes de milers de persones anaren a peu al treball, donant exemple d'una solidaritat que la ciutat feia anys que desconeixia. De les topades amb la policia, resultaren dos morts i nombrosos ferits.

El nerviosisme de les "forces vives" de la ciutat havia anat pujant de to i, de resultes d'unes dures declaracions del governador publicades a la premsa de Barcelona del dia 3, un reguitzell de personalitats i dirigents d'entitats barcelonines s'apressà a visitar-lo, en testimoniatge d'adhesió. La llista dels seus noms forneix, ja de per si, un cop d'ull aproximat sobre les capes locals privilegiades que s'havien estat aprofitant de les dissorts del país tot al llarg d'aquells anys. Alguns dels personatges han perpetuat fins avui, la influència d'aleshores, actuant com una mena d'eminències grises dels interessos més directes del govern espanyol a Catalunya.

El dia 5 dimitia l'alcalde de Barcelona, baró de Terrades, el fill del qual havia estat temporalment detingut per haver participat a les manifestacions estudiantils. Passava a reemplaçar-lo un nou alcalde, Simarro, al qui li pertocava de presidir el ple municipal d'aquell dia, de tendència nerviosa, però contemporitzadora, seguint la tònica oficial. El govern, que havia capejat tots els temporals i que, a principis de 1949, havia empresonat tot el comitè clandestí de la C.N.T., no volia una resposta brutal. De fet, les autoritats feren marxa enrera i decidiren restablir "provisionalment" les tarifes antigues dels transports barcelonins.

El moviment havia aconseguit que la massa treballadora de la ciutat i els seus voltants s'adonés de quina era la seva força veritable. I així prengué forma la idea d'una protesta encara més vigorosa: una vaga gairebé general. El 12 de març, més de 300.000 treballadors i empleats cessaren el treball; els transports foren aturats, la ciutat estava paralizada mentre que milers de treballadors es manifestaven pels carrers davant la sorpresa intranquil·la de la policia. La vaga s'estengué a les restants viles industrials de la comarca, mentre que a Barcelona mateix es multiplicaren les topades amb la policia, amb morts i ferits. Els treballadors atacaren davant de l'Ajuntament i es manifestaren davant dels sindicats, a la Via Laietana.

La vaga prosseguí encara durant dos dies als suburbis indus

trials i a d'altres llocs de Catalunya. Els treballadors es negaven rodonament a reprendre la feina, en senyal de protesta contra les detencions efectuades i les sancions anunciades contra els vaguistes. Sancions que, tanmateix, les autoritats tampoc no gosaren fer efectives després. Perquè, malgrat la mena de censura aleshores imperant, el moviment havia tingut un profund ressò a tot el país.

El mes següent, d'altres llocs de la península secundaven el moviment. El 3 d'abril s'iniciava una vaga entre els obrers del ram tèxtil a Azcoitia (Euzkadi). Vaga que, durant el dia, s'estengué a d'altres sectors de la indústria local. El mateix 3 d'abril, els estudiants de Madrid, seguint l'exemple dels de Granada, es manifestaven al seu torn, resistint les càrregues de la policia, que en ferí un nombre indeterminat.

El 16 del mateix mes, la iniciativa tornava a Catalunya, amb una vaga dels teixidors de Manresa. Al cap de dos dies d'atur del treball, les autoritats feien tancar les fàbriques; aquell lock-out anava a durar 17 dies. El 30 d'abril, les autoritats ordenaren la tornada el 1^r de maig i amenaçaren amb fortes sancions tots aquells treballadors que no ho fessin el dia indicat. El significat polític d'aquella ordre era massa evident. Per això, malgrat la misèria a què els havia reduït el lock-out, els teixidors i teixidores de Manresa es negaren a reprendre la feina el 1^r de maig i no tornaren a la fàbrica fins l'endemà, dia 2.

Mentrestant, el 23 d'abril, havia començat una vaga general a Bilbao, que s'estengué ràpidament a totes les viles industrials d'Euzkadi. Durà dos dies a Bilbao, i una mica més en alguns suburbis on, com als de Barcelona, els obrers protestaren contra les detencions. A Donostia (Sant Sebastià) i a Pasajes, els treballadors tornaren a fer vaga, després d'un dia de treball, perquè cessés totalment la repressió en curs.

El 1^r de maig, a més del que passava a Manresa, hi hagué aturs parcials a les principals ciutats industrials catalanes. El 4 de maig, era la vaga general a Vitòria, prosseguida fins al dia 8 com a protesta contra les sancions anunciades. El 8 de maig, la vaga general començava a Pamplona, amb manifestacions pels carrers, xocs amb la policia i ferits. Continuà durant quatre dies més. Finalment, el dia 22 hi hagué una "vaga d'usuaris", a Madrid, que englobà des dels transports fins a la compra de diaris o als magatzems de queviures o la consumició als

cafès. Com a Barcelona el 1^r de març, la ciutat estorada pogué veure com milers d'obrers i empleats circulaven a peu, a l'andada i la tornada dels seus llocs de treball.

Per a alguns dels qui, tot passant, han tractat d'aquells fets (com ara Stanley G. Payne) "les vagues i les manifestacions públiques succeïdes a Barcelona i a d'altres ciutats nord-orientals en 1951, eren més una resposta a l'activitat relaxada de la policia i a la inflació que no pas un ressorgiment dramàtic de l'oposició esquerrana". La vaga de Barcelona per a ell (sembla ignorar les altres) "fou sobretot una protesta econòmica i no tenia coloracions polítiques organitzades"(1)

Al meu entendre, diversos trets essencials son destriables en aquells moviments:

1.- Espontaneïtat, originada alhora per un desig de lluita per part dels treballadors i la feblesa dels grups il·legals de la oposició.

2.- Combativitat de la classe obrera i les altres capes dels assalariats, que es manifestaren en condicions particularment difícils.

3.- Objectius essencialment reivindicatius de les vagues: salaris, preus, avituallament, condicions de treball.

4.- Un sentit molt agut de la solidaritat obrera, palesat amb la prolongació de les vagues o amb els nous aturs de la feina en senyal de solidaritat amb els obrers detinguts.

Tots aquests són aspectes que em semblen indiscutibles. De fet, cap organització clandestina no podria vanar-se d'haver fet esclatar, en exclusiva, tal o qual moviment; la lluita fou molt dura; i les reivindicacions immediates constituïren la base de tota l'agitació. Però això no ha de fer excloure, de cap manera, un altre fet primordial, i és la hostilitat del poble contra del règim mateix. Els assassinats, les tortures, els empresonaments, no havien estat, no podien ser oblidats i alimentaven cada dia l'odi dels treballadors.

I com que, en les circumstàncies de l'època, cap solució global no estava a l'abast del poble, fou en el terreny de la lluita reivindicativa que la seva resistència de classe es pogué desenrotllar.

JORDI VENTURA

(1) Stanley G. Payne, Franco's Spain, Routledge & Kegan Paul, 1967, pp.37 i 119.

L'AUCA DEL SENYOR LLOVET

I EL MOMENT ACTUAL DEL

TEATRE CATALÀ

(intent de crítica polèmica)

per Feliu Formosa

"L'auca del senyor Llovet", segona obra dramàtica estrenada comercialment per Jordi Teixidor, té com a base una peça breu que l'autor escriví per al Grup de Teatre Popular El Camaleó. Es tractava d'una visió caricaturesca del petit burgès català, i el seu atractiu principal era un cert dinamisme en la successió de situacions molt breus. El procés dramàtic brillant era perfectament adequat a un contingut sense massa preten-sions.

Teixidor ha estrenat fins ara dues peces dramàtiques, totes dues resultat de la reelaboració d'uns esboços anteriors, ja representats davant públics disper-sos i no en locals comercials ni amb actors professio-nals.

En el cas d'"El retaule del flautista", la tècnica de paràbola sobre el funcionament de la nostra socie-tat i la inclusió de cançons donaven un producte final útil i utilitzable com a intent de resumir unes expe-riències no comercials i de demostrar que aquestes ex-periències podien interessar un públic majoritari. El "Retaule..." era, doncs, un punt de partida.

A més, l'esboç primitiu, en castellà, no havia es-tat tan representat com "L'auca del senyor Llovet", perquè era molt més rudimentari. La reelaboració impli-

cava un canvi de forma, i el producte que en va sortir fou l'exercici brechtià que l'autor es proposava de fer a partir d'un material anterior de molt poca entitat.

Dono aquestes dades, perquè recordo haver vist representades en un sol espectacle les versions primitives de "L'auca..." i "El retaule..." (l'any 1965).

La reelaboració de "L'auca..." és posterior a la d'"El retaule..." i sembla molt estimulada per l'èxit d'aquest darrer en la seva estrena no comercial, (gener del 1970). Però, en el cas de "L'auca...", Teixidor ha fet un procés invers: res no podia afegir, quant a dinamisme i eficàcia, a la peça breu que calia allargar, i d'altra banda comptava amb un tema difícil: la problemàtica de la petita burgesia industrial. Al meu entendre, el resultat és un producte formalment vacil·lant i políticament confús.

Un dia abans de l'estrena, Teixidor afirmava a "Tele-Exprés": "El obrero que trabaja a las órdenes del señor Llovet no puede identificarse nunca con él. Los que aludirán a estos problemas son intelectuales, y cuando llegue este momento ya hablaremos. Nuestra idea es dividir a la sala. La platea se identificará con el señor Llovet y el gallinero con los trabajadores."

Aquests mots (si fem abstracció de la possible simplificació atribuïble al periodista que fa la interviu, demostren una consciència de la confusió que l'obra pot produir, i intenten simplificar-ne la problemàtica, tot portant l'aigua al propi molí, i tot fent al·lusió a una circumstància que es dona al marge del text de l'obra. A més, és llançat un estrany anatema contra els "intel·lectuals" (Brecht parla de la perillositat de la "bèstia intel·lectual" per al feixisme, i és sorprenent que un brechtià com Teixidor parli tan a la lleugera d'aquesta mena de "bestiar").

El fet que els problemes del senyor Llovet siguin una visió parcial i deformada de la realitat de la nos

tra petita burgesia; el fet que dins l'obra hi hagi un petit grup d'obrers presentats sota l'òptica del senyor Llovet (així se'ns fa saber) i que aquests obrers tinguin únicament una cara negativa (són ganduls, brutals, i les seves reivindicacions resulten gratuïtes), tot plegat dóna a Teixidor una evident inseguretats, i per això necessita justificar-se al marge de l'obra.

Els mots de "Tele-Exprés" contenen, a més, unes apreciacions discutibles.

En primer lloc, la pretesa divisió de la sala no pot produir-se; tant el públic de platea com el del "galliner" pertanyen a uns cercles socials no específicament obrers, i per tant resulta utòpic pensar en una divisió radical en dos sectors enfrontats. Em sembla que aquesta afirmació queda confirmada per la realitat: tot el públic que va a veure "L'auca..." reacciona en bloc. Així va passar el dia que jo vaig assistir a la representació, i així m'han confirmat que passa sempre.

Els obrers del senyor Llovet no són a la platea ni al galliner, i amb això no em refereixo únicament a l'absència de la classe obrera real. El que vull dir és que els obrers descrits per Teixidor no són.

Ara, suposant que els obrers reals es trobessin a la sala, ¿com podrien identificar-se amb uns treballadors vistos exclusivament pel senyor Llovet? ¿No hi ha una contradicció, en això? I encara més: si tenim en compte que el senyor Llovet, malgrat possibles detalls reals, no passa de ser un esquema, ens trobem que ni ell ni els obrers no aclareixen res sobre cap problema de relacions laborals a casa nostra ni sobre cap problema de la burgesia no monopolista amb el poder.

Teixidor s'ha quedat a mig camí de la sàtira farsesca d'un tipus que té al darrere una tradició literària (el senyor Esteve) i de la peça realista sobre uns problemes actuals (a la qual no ha volgut renunciar, malgrat les màscares i altres detalls simbòlics afegits).

Dins la nota del programa de mà (no signada) se'ns diu:

"La utilització de màscares recorda constantment el públic que no es tracta dels obrers reals del Sr. Llovet, sinó de la idea que ell mateix se'n fa, o millor, de la imatge que pretén transmetre'n al públic."

I sobre aquests mots, opina un dels millors crítics teatrals que avui tenim al país, Fernando Monegal (Nuevo Fotogramas):

"Yo no acepto que un autor, sea Losey o Teixidor, escatime las "claves" de la comprensión de sus textos por una idea tan peregrina como aquella que reza "mi obra y yo tenemos un lugar en el cosmos; quizás otras generaciones lo entenderán". (...) Concretándome a "L'auca del senyor Llovet", la bonísima idea de hacer teatro en el teatro, de presentar los personajes a través de la óptica del pobre Llovet, debió de reforzarse con recursos más directos que el empleo de caretas y una pequeña advertencia en el programa de mano."

Subscrivim plenament aquests mots.

No subscrivim, en canvi, els de Xavier Fàbregas a "Serra d'or", quan diu que "L'auca..." podria ser la gran obra del poujadisme local. Pensem que el procés formal posat al servei del tipus converteix aquest en la deformació d'una deformació, i això no té res a veure amb una deformació crítica (esperpento). A més, l'afirmació de Fàbregas implica també una valoració precipitada del públic. Per a mi, el públic (inclosos els intel·lectuals) és encara l'únic element del nostre teatre que mereix tots els respectes, ni que sigui per la paciència que demostra.

Fins aquí he donat unes primeres impressions personals que podrien ser contestades per unes altres, des de posicions més optimistes o possibilistes. Cal assumir aquest fet. Amb tot, penso que "L'auca...", com a objecte estètic, no dóna per a tantes consideracions i

que hi ha hagut, per una banda, un cert desenfocament produït per l'èxit anterior d'"El retaule..." i, per altra banda, una sèrie de quid-pro-quoos bastant inútils al voltant de les veritables intencions de l'autor.

Cal anar, doncs, més enllà d'una impressió crítica sobre l'obra concreta i comentar potser el fenomen de l'accés de la gent del teatre independent a la professionalitat. Així situarem l'experiència en unes condicions externes específiques. Només analitzant aquestes condicions podrem passar a judicar breument la direcció i la interpretació de "L'auca..."

És positiu que, a través de la premsa i dins els mitjans teatrals, s'hagi conegut l'existència d'uns autors i unes obres, que són els autors i les obres del teatre català d'aquests darrers anys. És positiu que alguna d'aquestes obres hagi arribat a l'escenari. Però jo voldria apuntar també uns fets que em semblen negatius:

En el camp de l'empresa teatral, de la direcció i de la interpretació, no s'ha produït encara un treball de discussió profunda sobre el funcionament i l'explotació de l'espectacle teatral a casa nostra. S'han triat uns textos per tal de fer front a una crisi de l'empresa, i aleshores han entrat en escena unes persones que s'havien passat uns quants anys fent teatre no professional. Però dins la professió teatre (amb els seus empresaris, els seus directors rutinaris i els seus actors, amb carnet) hom continua treballant sobre profunds malentesos, tant a nivell econòmic com a nivell tècnic. Aleshores, la pretesa penetració de gent nova dins l'empresa teatral es dóna molt esporàdicament i amb molt poques possibilitats d'assolir una veritable renovació d'estructures.

Crec, a més, que la discussió hauria d'afectar tot el procés escènic tradicional, tendir a l'eliminació progressiva dels vicis i de la rutina del teatre anterior, i sobretot plantejar-se coordinadament quatre tipus de lluita:

- 1) Contra la censura.
- 2) Contra les discriminacions salarials i els salaris baixos.
- 3) Contra la manca de coherència en les programacions i per unes noves formes de treball interpretatiu.
- 4) Contra les actuals sales de teatre, que limiten l'accés d'un públic majoritari.

Mentre la gent de teatre no pugui arribar a la simple discussió d'aquests aspectes, la crisi persistirà, i aleshores ens caldrà valorar "fenomenes" com "El retable del flautista" tot situant-los en una lluita molt global, dins la qual incideixen d'una manera atzara i imprevista. En el terreny de la coordinació d'esforços i de la discussió estètica col·lectiva, no s'han superat els vicis d'origen d'una empresa tan prometedora com l'Adrià Gual.

Al meu entendre, "L'auca del senyor Llovet" pot significar, per una banda, la continuació d'uns intents de produir un cert canvi qualitatiu dins el teatre català, però per altra banda significa també un cert inici de pacte amb unes estructures caduques, i això es reflecteix també en el text de l'obra. Sense negar els aspectes positius que conté l'experiència, em sembla que també cal apuntar el perill de sobrevalorar les condicions objectives que la fan possible. "L'auca del senyor Llovet" assumeix, doncs, aquesta ambigua situació, que cal afegir a la seva ambigüitat de contingut i de forma.

Caldrà que -per començar- un petit grup de gent de teatre fos conscient que potser necessita una mica de teorització col·lectiva sobre una realitat indubtablement complexa, i iniciés la maniobra de sensibilització dels de baix, dels actors. ¿És possible això? Hi ha qui ho posa molt seriosament en dubte. I aleshores apareixen maniobres de "camuflatge" que no fan més que crear confusió, tenint en compte la situació de subproletari en què es troba l'actor a casa nostra. Em refereixo als diversos intents de cooperatives, superposa-

des a l'estructura empresarial vigent. En aquestes con-
dicions, una cooperativa només pot ser una cosa: una
solució perquè els actors "regalin" el seu treball en
lloc de vendre'l, i per tant un retrocés.

Una cooperativa només es pot formar amb gent en
igualtat de condicions a tots els nivells (inclòs el
del control del producte estètic, directament o a tra-
vés d'instàncies elegides).

Els meus mots no estan inspirats per cap actitud
pessimista ni maximalista. No em plantejo cap utopia.
I em sembla que aquestes opinions són, com a mínim, de-
fensables, mentre els fets semblin confirmar-les. Re-
centment ha desaparegut el teatre Ars, i l'empresa Gar-
saball no ofereix encara una plataforma totalment apro-
fitable per a desenvolupar una activitat de renovació
de procediments.

És damunt aquest context que hem de situar el muntat-
atge de "L'auca...". Com tantes altres vegades, ens
trobem amb un muntatge i una interpretació "arregla-
dets", superiors al teatre comercial corrent. La repre-
sentació té ritme i "fa bonic". Quant als intèrprets,
l'únic que puc dir és que alguns donen idea de l'actor
que porten dintre. No és el meu propòsit donar noms, ja
que no vull fer una crítica a l'ús. Només vull remar-
car aquest fet, que em sembla positiu. Hom ha aconse-
guït, doncs, tot allò que es pot aconseguir dins les
condiciones que hem intentat descriure molt esquemàti-
cament. Però jo crec que hauríem de fer camí vers una
altra etapa molt més rigorosa (penso en l'espectacle
Kafka-Handke o en la Lisístrata de José Luís Gómez, o
també en el treball d'actors d'Escorial, dirigit per
Pere Planella la temporada passada); caldria lluitar
per posar les premisses d'aquesta nova etapa. Mentres-
tant, no passarem d'uns fets escènics que, en el pro-
grama de mà de "L'auca del senyor Llovet", són definits
així: "Amanida casolana de ceba i tomàquet (de pebrots
no és temps)".

LA LLENGUA DEL POBLE

per Ramon Roig

Ja seria hora que sobre la qüestió de la llengua catalana se'n parlés amb coneixement de causa. En aquesta qüestió hi ha el perill de fer folklore (del gènere "la llengua del bressol", "la llengua de l'esperit", etc.), però també hi ha el risc de subestimar-ne la importància des d'un punt de vista socio-cultural.

Una primera constatació és que, per a l'Estat franquista, les tres llengües no castellanes (català, gallec i basc) són meres relíquies folklòriques. Això està d'acord amb el principi centralista del feixisme (que entronca amb el centralisme del tradicionalisme espanyol), el qual proclama constantment "la unidad de los hombres y de las tierras de España", falsejant-ne la realitat multinacional. No és estrany, doncs, que des d'un punt de vista estadístic, les llengües minoritàries espanyoles no existixin. Així, l'Instituto Nacional de Estadística, que es preocupa per saber moltes coses sobre els espanyols, en canvi no vol saber res de característiques tan importants com les creences religioses o la llengua habitual del ciutadà. Si bé hi ha comparances que són odioses, no ens podem estar de remarcar que, en aquest punt, el règim franquista segueix

la tradició centralista del PSOE i de certs socialistes espanyols, els quals davant del problema nacional prefereixen de seguir la política d'embenar-se els ulls...

Per suplir, en certa manera, les deficiències estadístiques oficials, el professor Badia Margarit, de la Universitat de Barcelona, va fer pel seu compte una investigació sobre "La llengua dels barcelonins" (1969). Segons les seves dades al municipi de Barcelona hi ha un 63% de ciutadans que tenen com a llengua habitual el català. Cal observar, però, que aquest percentatge es basa en una enquesta feta als caps de casa i, per tant, no pot donar una idea ben completa de la composició real de catalanoparlants (!) a Barcelona. L'any 1970 l'entitat privada Demo ha portat a terme una nova enquesta per saber el nombre de barcelonins que llegien en català. En principi aquesta última enquesta té més interès per a nosaltres, perquè s'han adreçat a tots els barcelonins majors de 14 anys, però els criteris per a establir la llengua habitual no semblen tan rigorosos com els del prof. Badia. En tot cas és interessant de recollir que, segons Demo, entre un 59% i un 55% de barcelo-

nins són catalanoparlants: com veiem, la xifra és més baixa (probablement perquè els immigrants són més prolífics que els barcelonins d'estirp), però confirma la majoria catalanoparlant de Barcelona. I si Barcelona no és tot Catalunya també és cert que el desnivell favorable al castellà que hi pot haver

a l'Hospitalet, Terrassa o Badalona, es compensa llargament amb les comarques allunyades del cinturó industrial barceloní.

Considero interessant reproduir, de les dades de l'enquesta Demo, la proporció de catalanoparlants en les diferents classes i capes socials. Vegem el quadre adjunt.

QUADRE

Professions	Percentatge del grup sobre la població	Percentatge de catalanoparlants sobre la població (en cada grup)
1) Empresaris.....	3,3%	2,7%
2) Petits empresaris.....	7,7%	5,7%
3) Quadres i profs. liberals	5 %	3,9%
4) Oficinistes i empleats...	12,1%	7,5%
5) Obrers.....	20,5%	8,6%
6) Estudiants.....	3 %	2,2%
7) Dones sense professió....	36,6%	21,7%
8) Aturats i retirats.....	11,8%	4,7%
	<u>100,0%</u>	

Per desgràcia també aquí hi ha deficiències de classificació. Si el grup 1 és clar, en canvi no podem dir el mateix del grup 2, que no és un grup homogeni, ja que al costat d'individus de la burgesia mitjana, hi ha molts artesans i treballadors autònoms (transportistes, petits comerciants, etc.) que deuen formar part d'aquest grup. També el grup 7 és molt heterogeni socialment ja que inclou des de dones burgeses fins a dones obreres. Quant al grup 8 deu incloure molts obrers sense feina o retirats, al costat de components del subproletariat

i alguns ociosos de les classes superiors (en tot cas aquest grup 8 només té un comú denominador: una certa marginació social -sigui o no momentània- dels seus components).

Si relacionem els percentatges ens adonarem que així com dins el grup 1 (empresaris) els catalanoparlants predominen majoritàriament (més o menys un 80%), en canvi en el grup 5 (obrers) els catalanoparlants hi són minoria, encara que bastant alta (aproximadament un 42%). ¿Podem deduir d'aquestes dades que, a Barcelona, el català és efectiva

ment "la llengua de la burgesia"? No, en absolut. Per demostrar que una tal interpretació no té cap fonament real, en el sentit exclusiu que alguns hi donen, només cal meditar una mica sobre aquestes dades:

A) Ja demogràficament els obrers catalans pesen més que els empresaris: aquells representen un 8,6% de la població barcelonina, i aquests un 2,7%. És a dir a Barcelona hi ha tres vegades més obrers catalans que empresaris.

B) Dins les classes treballadores cal comptar igualment els pertanyents al grup 4 i una gran majoria dels que figuren als grups 2 i 3.

Doncs bé, si ens fixem en aquests grups comprovarem que els catalanoparlants hi són en gran majoria (d'un 61% a un 77%) i representen segurament entre un 15 i un 17% de la població barcelonina.

C) Encara cal comptar amb els percentatges desiguals d'altres grups on es troben alguns proletaris o aliats de la classe obrera: així, el grup 6, estudiants, amb un 70% aproximat de catalanoparlants; el grup 7, dones sense professió ("sus labores"), amb un 60%; i el grup 8, aturats i retirats, amb un 40%.

D) Si ens atinguéssim als propòsits de l'Aliança de les Forces del Treball i de la Cultura, que almenys comptaria amb una bona part de 2, 3, 4, 6, 7 i 8, i tot el grup 5, el nombre de catalanoparlants resultaria molt elevat, probablement entre un 40% i 50% de la població

barcelonina (encara que objectivament l'Aliança podria interessar encara sectors catalans més amplis).

En resum, seria còmic -si no pogués resultar dramàtic per al moviment obrer- que els "revolucionaris" que proclamen que el català és una llengua que només interessa la burgesia, arribessin a aquesta conclusió fixant-se en el migrat 2,7% de la gran i mitjana burgesia. Amb això haurien oblidat que, almenys, un 40-50% dels barcelonins que poden integrar objectivament l'Aliança de les Forces del Treball i de la Cultura, també són catalanoparlants! I si això de l'Aliança els semblava massa confús que considerin els drets que tenen el 8,6% d'obrers i el 7,5% d'oficinistes i empleats de Barcelona, els quals són catalanoparlants i exigeixen que els revolucionaris de debò els defensen cultural i políticament enfront d'una burgesia que preten monopolitzar la llengua i la cultura catalanes. I parlant de burgesia tinguem en compte no solament la seva natural exigüitat demogràfica, sinó un fet molt més significatiu: que la burgesia catalana que realment compta, la que actua a través dels grans bancs, la que està més o menys directament lligada amb l'oligarquia, aquesta no és, ni ho ha estat mai, catalanista! Però això és una altra qüestió.

RAMON ROIG

(1) Catalanoparlant: individu, bilingüe o no, que té com a llengua habitual (a casa seva, amb els amics, etc.) el català.

Premi «Joan Fuster»

El mes d'octubre va ser concedit a Francesc VALLVERDÚ el premi "Joan Fuster" pels seus treballs de sociolingüística referits a Catalunya. Saludem des d'aquestes planes un èxit que considerem ben merescut.

Haifong després dels "B-52"

SOBRE LA SUSPENSIO D'UN COL·LOQUI

El passat mes de maig, la Junta de Govern i el Departament de Cultura del Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Catalunya, organitzà al seu local social de Via Augusta nº 4, tres conferències-col·loqui que atragueren un públic nombrós, jove, inquiet i responsable.

La primera (10 de maig) estigué a càrrec de Manuel Vázquez Montalbán que va explicar quin és, segons ell, el paper de la informació i de la "incomunicació de massa" (les cometes són meves. P.B.) En la segona (19 de maig) Alfonso Carlos Comín va exposar algunes reflexions (per cert molt discutides) sobre la reproducció del model cultural, i la tercera, (26 de maig) fou una taula rodona en la qual, davant un públic sorprenentment receptiu, un grup de professors i mestres de l'ensenyament primari, secundari, superior i professional (estatal i privat) interpretaren críticament la nova Llei d'Educació centrant-se en els seus aspectes més descaradament classistes i repressius. Van fer un examen altament positiu perquè, a l'ensem, aportaren solucions als problemes no abordats o agreujats en la Llei esmentada.

I dic "van fer" perquè la brutal i grotesca interrupció de l'acte per part del "delegado gubernativo" feta cinc minuts abans de cloure's l'acte, no va impedir que, amb elevat sentit de responsabilitat, professionalisme i eficàcia, els ensenyants i el públic (majorment estudiants) fessin la denúncia de la Llei i donessin una perspectiva viable a l'actual guirigall de l'ensenyament a Espanya.

Millor del que podria fer-ho aquest cronista, ho explica el butlletí "ENSEÑANTES" en el seu número 2, corresponent a juliol-agost 1972. De la pàgina 11 a la 15, es publica informació sobre els aspectes tractats en la TAULA RODONA, el contingut del col·loqui i, finalment, la interrupció policíaca. Diu el butlletí (traduïm del castellà):

"La mesa va començar per dir que no es proposava sentar tesis homogènies ja que la seva composició només responia a una preocupació comuna per l'ingent problema de l'ensenyament a casa nostra sense que hi haguessin lligams doctrinals entre llurs components, que van coincidir a la mesa una mica a l'atzar.

Com que la temàtica era inesgotable hom havia decidit de centrar-se en l'aspecte del classisme i la selectivitat de l'actual sistema educatiu, bo i analitzant de quina manera la Llei d'Educació, en lloc d'atenuar-los, els accentuava encara més. La Llei ha estat elaborada en benefici de la minoria que té els ressorts econòmics i polítics del país, amb oblit total dels interessos de la majoria, i el desenvolupament cultural és sacrificat a un desenrotllament econòmic de poca volada. (Sobre l'abast d'aquest darrer van sorgir, en el curs del debat, intervencions que insistien en què el sistema tampoc no podia afavorir-lo.) També fou demostrat que, tot i ésser a la Universitat on ha començat a ser combatuda la selectivitat, aquesta comença ja a l'ensenyament primari i fins i tot abans. Les intervencions següents demostraren a bastament aquesta afirmació.

Més endavant, el butlletí "ENSEÑANTES" destaca un altre aspecte important del col·loqui:

"La pressió que sofreixen les diversitats culturals i nacionals fou assenyalada en altres intervencions: la prohibició de l'ensenyament en llengua vernacle és un factor importantíssim de discriminació a Catalunya, a Euskadi i a Galícia i la Llei segueix considerant -com en el passat- que les llengües nacionals son perillosos "virus separatistes".

Després, el butlletí "ENSEÑANTES" dona

compte amb més detall de les intervencions de cada un dels ponents i del contingut de les preguntes del públic. Aquesta crònica, però, només es proposava allò que el seu títol indica.

Malgrat la presència a la sala de periodistes de la premsa legal de Barcelona, encara és hora que aquesta digui un mot, sobre el col·loqui o sobre la suspensió. No penso que la culpa la tinguin els periodistes que hi eren sinó els que fan la llei als mass-media de casa nostra, des de la direcció de les publicacions fins al Ministeri d'Informació que mou els fils repressius.

Cal, però, que aquestes coses siguin conegudes, no sols per respecte al lector que vol ésser informat sinó també perquè mostren tensions socio-polítiques esperançadores pel seu potencial revolucionari i cívic.

Què va passar al número 4 de la Via Augusta el 26 de maig de 1972 a Barcelona? Una noia del públic havia preguntat a la mesa com es manifesta l'aspecte repressiu de la Llei d'Educació. Un membre de la mesa, professor d'Institut de Segona Ensenyança, va contestar amb un exemple recent i que per cert, tots coneixem per la premsa legal mateixa: l'expulsió d'un grup d'estudiants de batxillerat del "Milà i Fontanals". En aquell moment, al fons de la sala, un home alt i encara jove, ben "fardat" i cabell curt, es va alçar com si l'haguessin punxat i de tres gambades es plantà a la tarima dels oradors. Amb el dit sobre el cap de la professora de segona

ensenyança que parlava en aquell moment i que, per cert, ni va alçar els ulls vers el pocasolta, aquest va cridar que l'acte quedava "suspendido". El president de la mesa, membre de la Junta de Govern del Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Catalunya, amb tota serenitat, va preguntar el motiu d'aquella decisió. "Por el cariz que toman las preguntas y, sobre todo, las respuestas". Aleshores, el president, molt serè i amb dignitat es va adreçar al públic anunciant que el "señor delegado gubernativo consideraba suspendido el acto. Muchas gracias a todos ustedes, etc. etc."

I seguidament es produí quelcom increïble: els membres de la mesa i el president, en presència del públic que romaní a la sala, començaren a interrogar el policia que es veia acorralat amb preguntes com les següents: "Me extraña, señor delegado, la forma y contenido de la suspensión. El coloquio se desarrollaba con toda seriedad, respeto y orden absolutos... Usted se habrá dado cuenta de que algunas de las preguntas eran delicadas y que nosotros, desde la mesa, las hemos eludido por su carácter conflictivo, como por ejemplo esa pregunta sobre la financiación de la Ley de Educación que, como usted sabe, señor Delegado Gubernativo,..." O bé: "Sólo faltaban cinco minutos, ¿qué le costaba esperar?" O encara: "Mire, perdone, pero, francamente, a estas alturas, cuando queremos entrar en Europa..."

El policia, crestacaigut, roig com la magrana, esforçant-se per no perdre els estreps i fins i tot conciliador en el to, es defensava com podia: "... hacía más de dos horas que estaban largando el rollo...! abusaban, abusaban!...ya no tenía nada que ver con la cultura..."

I el públic, agrupat entorn als conferenciants, fent pinya, sentint, instintivament, que calia quedar-se mentre el policia no se'n anés; que calia fer acte de presència en solidaritat amb els ensenyants i els organitzadors de l'acte; que la "bòfia" encarnada en el "delegado gubernativo" no podia endur-se'n cap membre de la mesa; que calia mostrar-li que els homes i dones de la tarima no eren sols. Enff: una mica com allò de Fuenteovejuna.

Ningú no havia donat cap consigna: hi hagué, només, un brot instintiu de solidaritat i decència. Algú reconegué a un periodista que tampoc ro se'n anava. "Suposo que demà ho llegirem al diari... s'ha de dir que l'acte ha estat suspès. Si ets ací per informar, informa!" I el periodista tenia el posat esglaiat de l'home acorralat per la ccnciència. "Faré el que pugui però no penso que passi..." I, naturalment, no va passar.

El "delegado", al cap de gairebé una hora, se'n va anar. Sol..

A la sala encara hi erem tots; ens va semblar que fugia. I també ens va semblar que, entre tots, l'haviem fet fugir.

P.B.

REDOBLEM LA SOLIDARITAT AMB EL POBLE DEL VIETNAM

DECLARACIÓ DE LA CONFERENCIA DELS PARTITS COMUNISTES I OBRERS D'EUROPA CELEBRADA A PARIS EL 27 DE JULIOL DE 1972.

Representants de vint-i-vuit partits comunistes i obrers d'Europa es reuniren el dia 27 de juliol a París a fi d'examinar els mitjans d'expressar col·lectivament i de reforçar llur solidaritat amb el poble vietnamès en lluita contra l'agressió imperialista nord-americana. Al final de la reunió fou donada a la premsa la següent Declaració:

Des de fa més de deu anys els Estats Units menen contra el poble vietnamès la més atroç de les guerres. L'Administració nord-americana ha parlat molt de pau: el que fa és intensificar l'agressió.

Violant els compromisos presos ara fa quatre anys, els Estats Units multipliquen els bombardeigs sobre la República Democràtica del Vietnam. Destruïxen metòdicament les obres vitals, les ciutats i els pobles, les empreses industrials, les escoles i els hospitals. A la vigília de les crescudes de l'època dels monsons, ataquen dics i pantans arriscant de provocar la inundació de territoris immensos i sofriments indecibles per a milions d'éssers humans. Els Estats Units menen una guerra d'extermini contra les dones, les criatures, els vells. Violant una vegada més el Dret Internacional, el Govern Nixon organitza el bloqueig marítim de la República Democràtica del Vietnam, Estat sobirà.

Al Sud, intensifica els seus bombardeigs de saturació i utilitza els productes tòxics i químics, els defoliants, el napalm i el fòsfor, les bombes de boles, les armes més perfeccionades del seu arsenal. Anihila sistemàticament tota

forma de vida en regions sanceres. Destruir-ho tot, cremar-ho tot, matar-ho tot, aquesta és la realitat de la política imperialista dels Estats Units.

Mai encara no havien estat abocats damunt d'un país tants enginys de destrucció; mai encara no s'havien utilitzat tals mitjans contra un poble.

Es a un veritable genocidi que s'està lliurant l'imperialisme americà al Vietnam.

Es al Laos, a Cambodja, a tota la Indoxina que ha estés la seva guerra.

Inútilment: Ningú no pot trencar la voluntat dels pobles en lluita per la seva llibertat i la seva independència. Ja han passat per sempre més els temps que l'imperialisme podia decidir al seu grat de llur sort.

La política d'escalada de l'agressió nord-americana i de "vietnamització" de la guerra és posada a ratlla per l'heroisme del poble vietnamès i dels pobles laosià i khmer. És un exemple esclatant de la fallida de les temptatives de l'imperialisme per a resoldre els problemes internacionals a partir de "posicions de força". En llur admirable combat, els patriotes de tota la Indoxina disposen del recolzament indefectible i de l'assistència que els aporten, a tots els nivells, la Unió Soviètica i els altres països socialistes. Disposen de l'ajuda i de la solidaritat activa dels Partits comunistes i obrers, del moviment d'alliberació nacional, de les forces progressives i pacífiques d'arreu del món. Als mateixos Estats Units, el moviment d'oposició a aquesta guerra injusta creix i els corrents favorables a una solució pacífica es reforcen.

La lluita del poble vietnamès pel seu dret inalienable a decidir ell mateix el seu destí és la causa de tots els pobles que lluiten contra l'imperialisme.

No hi ha avui tasca més noble ni més urgent que la de sostenir els pobles del Vietnam, de Laos i de Cambodja; que la de denunciar els crims nord-americans a Indoxina.

Els representants dels Partits comunistes i obrers d'Europa, reunits a París el 27 de juliol de 1972, reafirmen el seu suport resolut a les propostes equitables i constructives del Govern de la República Democràtica del Vietnam i del Govern Revolucionari Provisional del Vietnam del Sud, que expressen les aspiracions legítimes del poble vietnamès i ofereixen una base justa a la solució pacífica d'un conflicte que posa en perill la seguretat de tots els pobles. La guerra d'agressió no serà mai un mitjà de solució del problema vietnamès. Una tal solució ha de ser trobada a la Conferència de París.

Exigim del Govern dels Estats Units que cessi immediatament els bombardeigs i tot acte de guerra contra la República Democràtica del Vietnam, que aixequi el bloqueig dels seus ports, que aturi el genocidi i que retiri, sense termes i sense condicions, les seves tropes i el seu armament del Vietnam del Sud i de tota Indoxina; que renunciï a sostenir Thieu, que cessi tota ingerència en els assumptes interns del Vietnam, del Laos i de Cambodja.

Cal que sigui reconegut el dret inalienable dels pobles vietnamès, laosià i khmer a disposar de si mateixos en la pau i la independència. Cara al redoblament de l'agressió nord-americana, declarem solemnement que no donarem treva a l'agressor.

Cridem els comunistes de tots els països europeus a aixecar encara més enlaire la bandera de la solidaritat proletària amb el poble heroic del Vietnam, amb els patriotes de Laos i de Cambodja.

Cridem la classe obrera de tots els països europeus, els treballadors de la ciutat i del camp, els demòcrates, els patriotes, els homes i les dones que duen en el cor la pau, la justícia i la independència, a manifestar envers els pobles d'Indoxina una solidaritat encara més activa.

Ens adrecem més particularment a la jove generació, al seu entusiasme generós, perquè desenrotlli encara més l'ajuda als seus germans i germanes d'Indoxina.

Perquè triomfi la justa causa dels pobles d'Indoxina, són d'una importància decisiva l'acció convergent, la lluita unida, la reunió de totes les forces revolucionàries, democràtiques i pacífiques.

La solidaritat amb els pobles d'Indoxina ha esdevingut un motiu d'unitat d'acció cada vegada més ampla entre els comunistes i els socialistes, totes les forces de progrés i de pau. L'evolució dels esperits s'accentua en les Esglésies i en les masses dels creients, davant el problema vietnamès. Declarem que estem disposats a discutir amb tots de l'acció a dur conjuntament.

¡Actuem junts per a posar un terme al genocidi al Vietnam! ¡No deixem cap homes de cor al marge de l'acció!

¡Reforcem junts l'ajuda al combat dels pobles del Vietnam i de tota la Indoxina per la llibertat i la Independència!

París, a 27 de Juliol de 1972.

A JUDEM

el

VIETNAM!

Mentre per una banda s'anuncia la retirada d'uns milers de soldats d'infanteria, per una altra se'ns assabenta que cada dia augmenta el nombre d'avions i vaixells de guerra nord-americans que operen al Vietnam.

Mentre a la campanya electoral Nixon afirma voler la pau, amb l'escalada de la guerra aplica la política exigida pels monopolis de la industria de guerra que així produeixen a ple rendiment i tenen garantits beneficis fabulosos a base de destruir un país i d'assassinar tot un poble: les plantes industrials i les centrals electricques, els ports, els ponts i les carreteres, les terres de cultiu, i tots els homes i dones, vells i criatures, que hi viuen i treballen, són actualment l'objectiu sistemàtic i diari de les bombes de centenars d'avions i dels obusos de desenes de vaixells de guerra. Cada dia més munts de ruines, més centenars de morts i de ferits.

Tot això perquè un estat poderós —la força militar més poderosa— pretén sentir-se

amenaçada per un poble petit en territori i població, encara subdesarrollat i a milers de quilòmetres de distància. Qui ho creurà?

La veritat és que aquest estat poderós vol imposar la seva potència i subordinar el Vietnam, decidir allò que en aquest país s'ha de fer i no s'ha de fer, començant per atorgar-se el dret de decidir qui ha de governar. I això mateix també explica l'heroisme, el sublim esperit de sacrifici del poble vietnamès, amant de la seva independència i llibertat, del dret a decidir dels seus destins.

El poble de Catalunya admira la resistència heroica d'aquest poble i és conscient que la seva lluita contra l'imperialisme ianqui és una lluita que interessa tots els pobles del món, que allí es decideix en certa manera l'esdevenidor de tots.

En les condicions concretes de la seva situació política, el poble català ha expressat reiteradament la seva solidaritat i la seva simpatia actives al poble vietnamès: a la ciutat i al camp, a les fàbriques i a les aules universitàries, han proliferat els fulls explicant la significació de la guerra del Vietnam i exigint la retirada dels imperialistes. A Barcelona sobretot, però també a d'altres ciutats, els obrers i els estudiants han sortit al carrer en manifestació desafiant la repressió policíaca; treballadors manuals i intel·lectuals, homes i dones de totes les opinions, dels més diversos estaments socials, creients i no creients, religiosos i laics, han adreçat cartes firmades a la representació diplomàtica dels Estats Units protestant per la seva intervenció al Vietnam i llurs representants han assistit a les assemblees internacionals a favor del poble vietnamès i dels altres pobles de l'Indo-Xina.

El Vietnam necessita aquest ajut. Però necessita i mereix també un ajut material més concret. Proposem al poble de Catalunya, als treballadors de la ciutat i del camp, als estudiants, als intel·lectuals, a tots els homes i dones de bona voluntat, de concretar aquest aspecte de l'ajut amb l'oferta d'un hospital, dels fons necessaris per a la compra d'un hospital.

Els treballadors d'una fàbrica o empresa; els estudiants i professors d'una Facultat o d'un Institut, d'una escola; els membres d'un Col·legi professional; un barri de ciutat, una ordre religiosa o una parròquia, una associació legal o una organització il·legal, poden, o bé contribuir a la recollida dels fons necessaris globalment, o bé assumir directament l'adquisició d'una part del que es necessita per a completar un hospital: des d'un llit a un quiròfan, des d'una llitera a una ambulància.

No es pot restar impassible davant el genocidi de què és víctima el poble vietnamès. Mentre incrementem les activitats de denúncia dels bombardeigs i exigim la retirada de totes les forces militars nord-americanes, ajudem el Vietnam en la defensa del seu dret a la llibertat, a la independència i a la pau, i concretem aquest ajut:

CATALUNYA: UN HOSPITAL PER AL VIETNAM !

26 de setembre de 1972

Comissió Catalana de la Pau

MANIFEST del 25 de setembre de 1972

L'Assemblea permanent d'intel·lectuals catalans, reunida amb caràcter d'urgència amb motiu de la creixent repressió desencadenada pel povern espanyol a tots els nivells i que culmina en el consell de guerra que s'efectua en aquests moments contra dos suposats militants del Front d'Alliberament Català, i davant la falta d'informació dels òrgans de comunicació, se sent obligada a proclamar públicament que la situació denunciada en el Manifest de Montserrat del dia 13 de desembre de 1970 ha empitjorat, fins a assolir els gravíssims extrems actuals.

Per això, d'una manera específica,

DENUNCIEM la persecució sistemàtica, per raons polítiques, de professors i alumnes a tots els nivells acadèmics;

DENUNCIEM la intervenció persistent i violenta de la policia i de tot l'aparell repressiu del règim contra la classe obrera en l'exercici dels legítims drets de vaga, de reunió i d'associació;

DENUNCIEM les tortures físiques i psíquiques aplicades als detinguts, tant en caure en mans de la policia, com, d'una manera calculada i duradora, a les presons, amb l'objectiu d'arribar a l'aniquilament del pres;

DENUNCIEM molt especialment, com a dos aspectes d'una mateixa política, el gran nombre de consells de guerra i l'assassinat, cada cop més freqüent, de lluitadors antifranquistes, com darrerament el de quatre membres d'ETA.

I, d'una manera general,

DENUNCIEM la conculcació sistemàtica dels drets dels pobles i nacions que avui formen una pretesa unitat nacional anomenada Estat espanyol;

DENUNCIEM la violència aplicada als pobles basc i gallec per l'aparell terrorista de l'estat franquista;

i DENUNCIEM la violència contra el poble català que hom pretén d'executar en les persones dels companys Ramon Llorca-López i Carles Garcia-Soler, per als quals el fiscal demana 205 i 187 anys de presó, respectivament.

RECLAMEM, doncs:

1. l'anul.lació de qualsevol condemna que pugui ésser dictada pels consells de guerra en curs;
2. l'abolició de la pena de mort;
3. la promulgació d'una amnistia general dels presos, sancionats i exiliats polítics;
4. l'establiment d'un estat autènticament popular que garanteixi l'exercici de les llibertats democràtiques i els drets dels pobles i nacions que formen l'Estat espanyol, inclòs el dret d'autodeterminació.

Per tot plegat, fem una crida a la mobilització del poble català i a la solidaritat de tots els altres pobles en la lluita contra la repressió, la qual és consubstancial amb la dictadura.

Barcelona, 25 de setembre de 1972.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

MINISTERIO DE CULTURA

